

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΣΩΝ ΑΡΙΘ.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΕΤΟΥΣΙΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ Ε. ΜΕΣΣΟΛΩΡΑ

Δ. Φ. ΥΦΗΡΕΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΘΗΡΕΤΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΤΟΣ Ε'.—ΤΟΜΟΣ Ε'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΑΚΗ ΚΑΙ Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Κάτωθεν τοῦ Ἀγαγγελίου

1892

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΕΜΠΤΟΝ ΕΤΟΣ

Κατὰ τὸ ἔτος 1892 προσήνεγκον τὴν πολύτιμον αὐτῶν συνεργασίαν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς «Ἀναπλασεως» οἱ κ. κ.

- Ἀθανασιάδης Ἀθ. δικηγόρος.
- Ἀνδροῦτζος Σ.
- Βενιζέλος Θ. καθηγητής.
- Βοϊδάκος Ἐπαμ. κτηματ. ἐθνικῆς τραπέζης.
- Γρασιδάτος Π. καθηγητής.
- Γιαννοῦκος Ι.
- Γαλαῖος Μ.
- Γώγος Γρ. ἀρχιμανδρῆτος.
- † Γερμανός, Μητροπολίτης Ἀθηνῶν.
- Διαμαντόπουλος Α.
- Δανιὴλ Δ.
- Α. Α. Δ.
- Διαλυσσιὰς Κ. διευθ. ἐκπαιδευτηρίου.
- Δέρβος Γ. ὄφηγ. τοῦ Πανεπιστημίου.
- Εὐαγγελίδης Μαργ. ὄφηγ. τοῦ Πανεπιστ.
- Ζωμπολίδης Α. καθηγητής.
- Ἰλιού Λουΐζος καθηγητής.
- Ἰδρωμένος Μιχαὴλ ἐφέτης.
- Ἰωαννίδης Εὐθ. συνταγματάρχης.
- Καρακάλλος Εὐθ. ἐφέτης.
- † Κομποθέρας Σπ. Ἀρχιεπ. π. Κεφαλλην.
- Κουντουράς Θ.

- Κουκάκης Ν.
- Καλοστύπη Ξανθίππη
- Καλοζύμης Κ. ἀρχιμανδρῆτος.
- Καπλανίδης Π. καθηγητής.
- Κολλίτικος Η.
- Κόντης Θ.
- Λεοντιάδης Σαφὼ διευθ. Παλλάδος.
- Μεσολωρᾶς Ι. ὄφηγ. Πανεπιστημίου.
- Μαρίνος Δ. καθηγητής.
- Μακρῆς Γ.
- Μακρῆς Χ. ἱατρός.
- Νικοκάβουρας Σ. ἀρχιμανδρῆτος.
- Οἰκονομίδης Προκ. ἀρχιμ. καὶ καθ. τοῦ Παν
- Πέτρου Ἐπιφάνιος.
- Παράσχος Ἀχιλλεύς.
- Παράσχης ἀρχιμανδρῆτος.
- Πετρούς Ν. γυμνασιάρχης.
- Σκορδέλης Βλ.
- Σκαλτσούνης Ι.
- Στεφανίδης Φ.
- Τυπάλδος Ζ. καθηγητής.
- Τσεπετάκης Χ. καθηγητής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ Ε' ΕΤΟΥΣ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ"

Α'. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

- Ἐρωτήσεις περὶ ἑτελείως ὑπὸ Δ. Ἀθανασιάδου σελ. 1289.
- Ἐισαγωγή εἰς τὸ Μεσοκτικὸν δίκαιον ἐκ τῶν πηγῶν τῆς ἱερᾶς γραφῆς ἀρουμενον Μ. Σπ. Ἰδρωμένου σελ. 1542.
- Ἐρνεστος Ρενὰν κριτικὴ μελέτη Ι. Σκαλτσούνη σελ. 1585.

Β'. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

- Ἡ πρὸς τοὺς θεομύθους συμπάθεια τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, Δ. Μαρῖνου σελ. 1221.
- Περὶ προσευχῆς Θεοδώρου Κουντουρά σελ. 1230.
- Ἡ ἐπιθεώρησις τῶν τῆς ἀνατολῆς ἐκκλησιῶν καὶ ὁ λαυθάνων αὐτῆς σκοπὸς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σπ. Κομποθέρα σελ. 1258, 1283, 1362, 1388, 1457.
- Ἡ παρ' ἡμῶν θρησκευτικὴ ζωὴ Σ. Ἀνδροῦτσαυ σελ. 1305.
- Μεγάλη ἑβδομάς καὶ ἑσπερία αὐτῆς σελ. 1322.
- Ἄγιος καὶ Μεγάλη Παρασκευὴ σελ. 1323 Γ. Σ. Μακρῆ
- Θρησκευτικὴ κίνησις ἐν Ῥωσίᾳ σελ. 1325.
- Ὁ Ζυγὸς τοῦ Χριστοῦ Γρ. Γώγου ἀρχιμ. σελ. 1364.
- Αἱ Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι ἐν τοῖς σημερινοῖς καιροῖς Μ. Γαλανοῦ σελ. 1366.
- Ὁ Ἰησοῦς δεικνύων τὸν Πατέρα Δ. Μαρῖνου σελ. 1389.
- Ὁ ἐν Χριστῷ θάνατος Χ. Μακρῆ σελ. 1385.
- Ἡ διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀνάπλασις καὶ σωτηρία τῆς ἀνθρωπότητος ὑπὸ Χ. Ι. Τσεπετάκη σελ. 1393.

- Ἀνάγκη κλήρου ἀξίου καὶ ἱκανοῦ Μ. Γαλανοῦ σελ. 1400.
- Τοῦ κανονικοῦ δικαίου τῆς Ὁρθοδ. Ἀνατολ. Ἐκκλ. ἡ χρησιμότης ὑπὸ τρεῖς μόνον ἄμφω ἐξεταζομένη Δ. Ζωμπολίδου καθηγητοῦ σελ. 1401, 1435.
- Τύπος καλοῦ ἱερέως Σπ. Κομποθέρα σελ. 1404.
- Κήρυγμα ἱεροκηρύκων Παράσχῃ σελ. 1436.
- Περὶ τῆς διακονίας τῶν ἱερέων Μ. Γαλανοῦ σελ. 1492.
- Ἡ Δημοτικὴ παιδεία καὶ αἱ ἱερατικαὶ σχολαὶ Β. Σκορδέλη σελ. 1538.
- Ὁ Σκώτος φιλόσοφος Βεαττῆ κατηχῶν τὸν ἐξαετῆ σιόν του σελ. 1535.
- Τὸ ἐν Λυκίᾳ συνέδριον τῶν Παλαιοκαθολικῶν καὶ ὁ Ἀρχιεπ. πρ. Πατρῶν κ. Ν. Καλογεράς σελ. 1535.
- Οἱ παλαιοκαθολικοὶ Γ. Δέρβου—προσφώνησις τοῦ ἀρχιεπισκόπου Χέρτζοχ καὶ ἀντιφώνησις Καλογερά, τὸ ἀμβάλον τῆς πίστεως κατὰ Ὁρθόδοξου καὶ κατὰ Παλαιοκαθολικοῦ σελ. 1537—1542.

Γ'. ΗΘΙΚΑ—ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ

- Σκέψεις κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ νέου ἔτους Ι. Ε. Μεσολωρᾶ σελ. 1218.
- Τὸ ἑυαγγέλιον ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐπαγγέλματα καὶ ἐπιτηδεύματα Ζησίμου Τυπάλδου σελ. 1225, 1236, 1259, 1277, 1292, 1299, 1326, 1342, 1356.
- Ἡ ἠθικὴ ὡς θεμελιὸς κοινωνικὴ καὶ ἀναπλαστικὴ Π. Γρατσιάτου σελ. 1227, 1239.
- Ἡ ἠθικοποίησις τῆς κοινωνίας ὁ πρῶτος παράγων πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς Δικαιοσύνης Δ'. Εὐθ. Καρακάλλου σελ. 1233.
- Ἡ ἑλληνικὴ φιλοτιμία Α. Ἠλιοῦ σελ. 1308.

- Τὸ κάλλιστον τῶν ἀγαθῶν Χ. Μακρῆ ἱατροῦ σελ. 1348.
- Ἡ χριστιανικὴ ἀναμόρφωσις καὶ ἡ οἰκογένεια Μ. Γαλανοῦ σελ. 1351.
- Ἡ ἀνάπλασις τῆς Κοινωνίας καὶ ὁ κατώτερος κλῆρος Α. Διαμαντοπούλου σελ. 1371.
- Περὶ τῆς γυναικὸς καὶ ἰδία τῆς Ἑλληνίδος ὡς μητρός καὶ οἰκοδεσποίνης Βλ. Σκορδέλη σελ. 1378.
- Ἐκπαιδευτικὴ ἀποστολὴ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Μ. Γαλανοῦ σελ. 1388.
- Ἠστίς καὶ λόγος Π. Γρατσιάτου σελ. 1416.
- Μαργαρίται ἐκ τοῦ θησαυροῦ τῶν ἀθέων Α. Διαμαντοπούλου σελ. 1442.
- Αἱ ἐξουσίαι ἐν τοῖς σημερινοῖς καιροῖς Μ. Γαλανοῦ σελ. 1450.
- Κοινωνικὸν κάτοπτρον Ζησίμου Τυπάλδου σελ. 1463, 1497, 1553.
- Ὁ πατήρ καὶ ὁ Οἰκογενειάρχης Ι. Ε. Μεσολωρᾶ σελ. 1473, 1499.
- Ἐπεὶ ἀξίαν τὸ ζῆν Δ. Μαρῖνου σελ. 1493, 1512.
- Ἡ μήτηρ καὶ ἡ οἰκοδεσποίνη Ι. Ε. Μεσολωρᾶ σελ. 1505, 1521.
- Περὶ τοῦ ἠθικοῦ χαρακτῆρος Κ. Καλοζύμη σελ. 1508, 1529, 1558.
- Ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ μέσῳ τῆς φύσεως καὶ ἡ φυσιολατρία Εὐθ. Ἰωαννίδου σελ. 1571.
- Οἱ ἐλευθεροὶ τέκτονες διαβέλλοντες τὴν περὶ ἐργασίας διδασκαλίαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς Κ. Α. Διαλησημᾶ σελ. 1596.

Δ'. ΛΟΓΟΙ

- Ἐπικήδειος εἰς Ἀλέξανδρον Ρ. Ραγκαβῆν ὑπὸ Ι. Ε. Μεσολωρᾶ σελ. 1251.
- Λόγος ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Συλλόγου τῶν Μικρασιατῶν ἢ Ἀνατολῆς Μ. Εὐαγγελίδου σελ. 1265.
- Λόγος ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν Ν. Κουκάκη δ. φ. σελ. 1301.
- Λόγος εἰσιτήριος εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν δογμάτων ἀπαγγελλοῦ ὑπὸ Προκοπίου Οἰκονομίδου ἀρχιμ. τακτ. καθ. ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ σελ. 1313.
- Κυριακὴ τῶν Βζίων, ὁ θρίαμβος τοῦ χριστιανισμοῦ Πέτρ. Ἐπιφάνiou σελ. 1319, 1340.
- Ἐπικήδειος εἰς Σοφίαν πρεσβυτέρων Σ. Βλῆπου σελ. 1355.
- Προσκλητὴ τοῦ Σ. Μητρ. Ἀθηνῶν ῥηθεῖσα κατὰ τὴν κατόρθωσιν τοῦ θεμελίου τοῦ γηροκομείου Πειραιῶς σελ. 1362.
- Προσκλητὴ τοῦ Σ. Μητρ. Ἀθηνῶν ῥηθεῖσα κατὰ τὴν ἐναρξιν τῶν ἐξετάσεων τῆς Ῥιζαρ. Ἐκκλῆς. Σχολῆς σελ. 1409.
- Λόγος ῥηθεῖς κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Συλλόγου Μ. Γαλανοῦ σελ. 1426.
- Περὶ πίστεως λόγος Θ. Κόντη σελ. 1486.
- Λόγος Παρανετικὸς Θ. Βενιζέλου σελ. 1570.

Ε'. ΠΟΙΗΜΑΤΑ

- Ἡ εἰς Συρίαν καὶ Παλαιστίνην Ἀρχαιολογικὴ Ῥωσικὴ ἀποστολὴ Ε. Π. σελ. 1244.
- Ἡ πρὸς τοὺς δημάρχους Ἀττικῆς ἐγκύκλιος τοῦ Σ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Δ. Δανιὴλ σελ. 1244.
- Μητροπολιτικὸν οἰκοδόμημα σελ. 1247.
- Ἐνεργητικότης καὶ Ἐνθουσιασμοὶ ὑπὸ Μιχ. Γαλανοῦ σελ. 1285.
- Σκοτεινὰ ὄρα τοῦ βίου Δ. Μαρῖνου σελ. 1293.
- Τὸ ἀνέγνωμα τοῦ κ. Α. Δ. Κυριακοῦ ἐν τῷ Παρασῶν περὶ Γερμανικῆς θεολογίας σελ. 1298.
- Ἡ Φιλανθρωπία ἐν Ἀθῆναις σελ. 1310.
- Ἐκκλῆσις πρὸς τὸ Πανελλήνιον ὑπὲρ ἰδρύσεως νοσοκομείου φερωνύμου τῆς ἀειμνήστου βασιλοπούδος Ἀλεξάνδρου σελ. 1328.

- Τὰ ἔθνη τῶν νεκρῶν Ἐπαμεινώνδα Βοΐζου σελ. 1345.
- Ἡ ἐπέτειος τοῦ ἐν Κων)πόλει Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγου σελ. 1389.
- Ἔργα Βράβλου σελ. 1390.
- Σκέψεις περὶ Οὐρανοῦ πατρίδος ἐν σχέσει πρὸς τὴν Γῆν Γ. Σ. Μακρῆ σελ. 1405.
- Ῥιζάριος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ σελ. 1409.
- Ἐιδικὴ δικαστικὴ ἐξουσία τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου ἐπὶ τῶν Ὁρθόδοξων Κοινοτήτων Μ. Γαλανοῦ σ. 1414.
- Ἠθικὴ διάπλασις Φ. Στεφανίδου σελ. 1423.
- Ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Γερμανοῖς τοῖς κ. Βουλευταῖς τῆς ἸΓ'. Βουλευτικῆς περιόδου σελ. 1438, 1445, 1483, 1501, 1514, 1584.
- Ὁ νέος πρωτοεργάτης τῆς Οὐγγαρίας Κλαύδιος Vassary Γ. Γώγου σελ. 1447.
- Τελετὴ ἐν φυλακαῖς σελ. 1451.
- Σκέψεις καὶ διδάγματα ἐκ τῆς Στατιστικῆς τῶν Κυριακῶν Σχολῶν Μ. Γαλανοῦ σελ. 1476.
- Ἡ ταπεινὴ γνώμη περὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἡμῶν Α. Ἠλιοῦ σελ. 1478.
- Περὶ τοῦ ἐν ταῖς Μοναῖς τοῦ Ἀθω τεχνικοῦ ρυθμοῦ Ν. Πετρῆ σελ. 1484.
- Περὶ τοῦ ἐν Λονδίνοις συνεδρίου τῶν Ἀνατολιστῶν Ν. Πετρῆ σελ. 1517.
- Πῶς δύναται νὰ γείνη τις εὐδαίμων Σπ. Κομποθέρα σελ. 1548.
- Ὁρθόδοξος χριστιανισμὸς σελ. 1551.
- Οἱ ἀργυροὶ Γάμοι τῶν Βασιλέων ἡμῶν σελ. 1552.
- Τὸ κομῆν γυνικὴ μὲν κόσμος ἀνδρὶ δὲ οὐκείος Χ. Μακρῆ σελ. 1562.
- Ἐὰν ἔχης ἀκόμη μητέρα Θ. Ι. Κ. σελ. 1588.

ΣΤ'. ΠΟΙΗΜΑΤΑ

- 1892—Ἡ ἀ' ἀνάπλασις τοῖς φίλοις συνδρομηταῖς σελ. 1217.
 - Τὸ δάκρυ Ι. Γ. Γιαννοῦκου σελ. 1231.
 - Εἰς τὸν Θεὸν Α. Παράσχου σελ. 1236, 1273.
 - Εἰς Ἀλέξανδρον Ρ. Ραγκαβῆν ὑπὸ Κ. Διαλησημᾶ σελ. 1256.
 - Ἐκ τῆς Παραβολῆς τοῦ Ἀσώτου υἱοῦ Ι. Γ. Γιαννοῦκου σελ. 1295.
 - Καὶ νεκρὸς ἐλεῆμων Α. Παράσχου σελ. 1305.
 - Τὸ θεόδοτον δαίπνον Σαφ. Λεοντιάδου σελ. 1336.
 - Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ προφλεστάτου μοι θείου Β. Ζάρμα Ξανθίππης Καλοστύπῃ σελ. 1358.
 - Πρὸς τὸν Σωτήρα Α. Παράσχου σελ. 1388.
 - Πρὸς τὴν Παναγίαν Α. Παράσχου σελ. 1335.
 - Ἡ γέφυρα Κ. Καλλιτικῆ σελ. 1405.
 - Δύο ἐπιτόμια εἰς Νεάφ. Παγίδαν Δ. Μ. σελ. 1451.
 - Τὸ πνεῦμα τῶν χρόνων τούτων Σ. Λεοντιάδου σελ. 1482.
 - Τὸ μνημόσυνον τῆς 12ης Σεπτεμβρίου σ. 1550.
 - Ταῖς Α. Α. Μεγ. τοῖς σεπτ. βραδείοις τῶν Ἑλλήνων, Γεωργίῳ καὶ Ὀλγᾷ ἐπὶ τῇ 24ετηρίδι τῶν γάμων Π. Καπλανίδου σελ. 1567.
 - Τῷ Σπάρτης Θεοκλήτῳ Κ. Α. Διαλησημᾶ σελ. 1598.
 - Ἐπίγραμμα ὑπὸ Θ. Βενιζέλου σελ. 1600.
- ### Ζ'. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
- Ἐπιστ. τοῦ Σεβ. Μητροπ. Ἀθηνῶν πρὸς τοὺς ἐν Λυκέρῃ Παλαιοκαθολικοῦς σελ. 1552.
 - 1. Ἐπιστ. Χρ. Παπαδοπούλου σελ. 1243.
 - 2. Ἐπιστ. Σ. κ. Νικηφ. τοῦ Γλυκᾶ σελ. 1283.
- ### Η'. ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ
- † Ἀλέξανδρος Ρ. Ραγκαβῆς μετ' εἰκόνας σελ. 1250.

- Κωνσταντίνος Ζάπκας σελ. 1264.
- Νικόλαος Δαμαλάς σελ. 1264, 1275.
- Χαράλαμπος Μαζαράκης σελ. 1276.
- Ηρακλής Μητζόπουλος σελ. 1279.
- Αναστάσιος Βυζάντιος σελ. 1440.
- Ριχάρδος Αλφίος σελ. 1485.
- Ερνέστος Ρενάν σελ. 1518.
- Ο Πετροπούλεως Ίσιδωρος σελ. 1520.
- Στελλάριος Δρόσος σελ. 1520.
- Αλέξανδρος Κατακουζηνός σελ. 1536.
- Ευστράτιος Πετροκάκκος σελ. 1582.
- Δημήτριος Βάλλης σελ. 1598.
- Ανάργυρος Πετρίκης σελ. 1600.
- Αντώνιος Χαριάτης σελ. 12 9.
- Χρήστος Νικολαΐδης Φιλαδέλφειος σελ. 1289.
- Ο Σ. Κυθήρων Κωνσταντ. Στρατούλης σελ. 1311.
- Νεόφυτος Παγίδας σελ. 1358.

Θ'. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ερμηνεία εις τὴν Καινὴν Διαθήκην ὑπὸ Ν. Μ. Δαμαλά τὸμος β'. σελ. 1245.
- Δοκίμιον περὶ Ἑνώσεως τῶν Ἀγγλικανῶν Ἐπισκοπιῶν μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας Ν. Χ. Ἀμβράζη σελ. 1247.
- Περὶ Ἀγωγῆς καὶ Ἐκπαιδεύσεως λόγος Ε. Μ. Σβορώνου σελ. 1247.
- Τὰ κατὰ τὴν Πρωτανεὶαν Γ. Μιστριώτου σ. 1390.
- Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Μ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Γερασίμου σελ. 1391.
- Σύμμικτα Κωνστ. Ζησίου σελ. 1391.
- Κεφαλληνία καὶ Ἰθάκη κατὰ μετὰφρ. Α. Ξυκανδρέου σελ. 1391.
- Τὰ χρυσὰ ἔπη τῆς τροφεῆς ἡλικίας Κ. Διαλημά σελ. 1391.
- Οὐρανὸς καὶ Γῆ Λόρδου Βύρωνος μετὰφρ. Γ. Δρακάτου καὶ Γ. Καρατζῆ σελ. 1391.
- Γεωγραφικὸν λεξικὸν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος Ν. Ι. Σολωμοῦ σελ. 1408.
- Ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Γερμανὸς ταῖς κ. Βουλευταῖς τῆς 11' Βουλευτικῆς Περιόδου σελ. 1424.
- Ἱεροῦ Μητροπολίτου σειρά λόγων Ἐκκλησιαστικῶν σελ. 1424.
- Παναγ. Χ. Δουλγέρη Ἐλεγχος ψευδοευαγγελικῶν σελ. 1424.
- Ὁρθοπευτικαὶ Ὀμιλῖαι Ἰγνατ. Μοσχάκη σ. 1454.
- Αἱ ἐπιτὰ Οἰκουμενικαὶ σύνοδοι καὶ τὰ Ἱερά Μνημόσυνα σελ. 1454.
- Ἱστορία τοῦ 10' αἰῶνος Π. Καραλίδου σελ. 1318, 1455.
- Ὁ χριστιανισμὸς ὕψιστη ἠθικὴ δύναμις Γ. Θεμελιῆ σελ. 1455.
- Βίοι Ἁγίων σελ. 1455.
- Ἐπίτομος Ἐκκλ. Ἱστορία Φ. Βαφειδου σελ. 1455.
- Παλαιὰ Διαθήκη κατὰ τοὺς ὁ' σελ. 1455, 1594.
- Καθηκοντολογία Κ. Ναστορίδου σελ. 1487.
- Ὁδηγὸς εὐσεβείας Ἀνθίμου Τσάτσου σελ. 1487.
- Ἔργα Ἀναστασίου Βυζαντίου σελ. 1487.
- Περὶ Γενέσεως τοῦ Ἀνθρώπου. — Ἀρμονίαι χριστιανισμοῦ καὶ ἐπιστήμης Ι. Σκαλτσούνη σελ. 1487, 1569.
- Λόγοι Ἐκκλησιαστικοὶ Μ. Γαλανοῦ σελ. 1520.
- Νεοελληνικὴ κεινωτὸς Ι. Βαλαβάνη σελ. 1568.
- Ὁρθοπευτικαὶ καὶ κοινωνικαὶ μελέται Ι. Μεσσωρῆ σελ. 1568.
- Ἐγκόλπιον περὶ τῶν βαθμῶν τοῦ γάμου σ. 1341.

Γ'. ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Ὁ ἀρχμ. κ. Προκόπιος Οἰκονομίδης καθηγ. τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου σελ. 1231. — Ὁ μητροπολίτης Τραπεζοῦνης κ. Γαβριήλ σελ. 1231. — Μητρο-

πολιτικὸν οἰκοδόμημα σελ. 1247. — Μνημόσυνον Πανεπιστημίου σελ. 1279. — Μνημόσυνον Ῥιζαρίου Σχολῆς σελ. 1279. — Ἱερός Σύνδεσμος σελ. 12 9. — Νικόλαος Λουϊζίδης σελ. 1280. — Παρθενωγωγεῖον Ἀσπασίας Σκορδέλη σελ. 1280. — Ὁρθοπευτικαὶ ὁμιλῖαι ἐν τῷ συλλόγῳ ἁ Παρνασσῶν σελ. 1311. — Δωρεὰ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον σελ. 1311. — Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως παρὰ τῷ Σουλτάνῳ σελ. 1311. — Θεῖον κήρυγμα σελ. 1311. — Θεολογικὴ Σχολὴ Πανεπιστημίου σελ. 1358. — Ἡ εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν προσέλευσις τῶν Τσέγων σελ. 1359. — Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον σελ. 1369. — Εὐσεβὴς μέρμυρα ὑπὲρ τῶν ἐν φυλακῇ σελ. 1376. — Πανεπιστημιακὰ σελ. 1376. — Κήρυγμα ἐν Κωνσταντινουπόλει σελ. 1376. — Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως σελ. 1407. — Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας σελ. 1407. — Πατριαρχ. Μεγ. τοῦ Γένους Σχολὴ σελ. 1407. — Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης σελ. 1407. — Προσελεύσις εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν σελ. 1408. — Ἡ ἀνόρθωσις τοῦ Κλήρου σελ. 1452. — Κινητὴ Ἐκκλησία σελ. 1452. — Ἀπονομή παρασήμου σελ. 1452. — Διορισμὸς Προισταμένου ἐν Πετροπόλει σελ. 1453. — Χειροτονία Ἱεροδιακόνου σελ. 1453. — Καθολικὸς πατριάρχης ἐν Κωνυπόλει σελ. 1453. — Ὁρθοπευτικὸν σκάνδαλον ἐν Χίῳ σελ. 1453. — Ἡ ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴ Σχολὴ σελ. 1454. — Βικίων Ῥαγκαβῆ σελ. 1472. — Τὸ καθολικὸν Πατριαρχεῖον σελ. 1472. — Παραίτησις Μητροπολίτου σελ. 1472. — Διγχευόμενα ἁρχιεπισκοπικὰ σελ. 1472. — Τὸ κοπιτικὸν πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας σελ. 1472. — Νεοὶ συνοδικοὶ σελ. 1485. — Ἡ μήτηρ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν σελ. 1486. — Μητροπολίτης Νευροκοπίου σελ. 1486. — Ὁ Μητροπολίτης Σερβίας εἰς Κωνυπολιν σελ. 1486. — Τὰ ἔργαστήρια τοῦ Ἁγίου Ὁρους σελ. 1486. — Μνημόσυνον Πατριάρχου Δισυοσίου σελ. 1486 Ἐκκλησιαστικὸν συνέδριον ἐν Λυκέρνη σελ. 1486. — Σύνοδος ἐκκλησιαστικῆς ἀληθείας σελ. 1487. — Ἱερά Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης σελ. 1530. — Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος σελ. 1503. — Ἐκκλησία Ἀντιοχείας σελ. 1503. — Πολύτμος πάπυρος σελ. 1504. — Θεολογικὴ Σχολὴ ἐν Κρήτῃ σελ. 1504. — Μητρόπολις Ἀθηνῶν σελ. 1519. — Διορισμὸς Βασιλ. Ἐπιτρόπου παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ σελ. 1519. — Ἐναρκτίς ἐργασιῶν Ἱερᾶς Συνόδου σελ. 1519. — Μεγάλη τοῦ Γ. Σχολῆ σελ. 1520. — Ἡ ἐν Κερστίῳ τῆς Ῥωσσίας Ἑλλ. Κοινότης σελ. 1520. — Τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα ἐν Βουλγαρίᾳ σελ. 1536. — Νεὸς Μητροπολίτης Πετροπόλεως σελ. 1520. — Ἡ διαθήκη τῶν ἐν Σεβαστείᾳ τῇ πόλει μαρτυρησάντων ἁγίων μ' μαρτύρων σελ. 1567. — Μητρόπολις Πετροπόλεως σελ. 1568. — Κοινωνικὰ Μιτυλήνης σελ. 1568. — Ἐπιτροπὴ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν σελ. 1582. — Τὸ μέγαρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου σελ. 1588. — Οἱ παλαιοκαθολικοὶ τῆς Ἑλβετίας σελ. 1583. — Ἱεροσολυμιτικὰ σελ. 1584. — Ἡ πλήρωσις τῶν ἀρχιεπισκοπικῶν ἐδρῶν σελ. 1599. — Ὁρθοπευτικὸν συνέδριον ἐν Σικάγῳ σελ. 1599. — Ἐβρεσὶς χειρογράφων ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς σελ. 1600.

ΙΔ'. ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ

- Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν Ἐταίρων τῆς ἁ' Ἀναπλάσεως σελ. 1326.
- Ἐτήσια λογοδοσία τοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου τῆς ἁ' Ἀναπλάσεως πρὸς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν Ἐταίρων — Προσάλλαξις εἰς Μητροπολίτου κ. κ. Γερμανοῦ προέδρου τοῦ Συλλόγου. — Ἐκθεσις Γεν. Γραμματέως. — Λογοδοσία τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Περιδικίου σελ. 1330—1336.
- Ἱστολογισμὸς τοῦ Συλλόγου σελ. 1338.
- Ἡ ἐπέτειος ἑορτὴ τοῦ Συλλόγου τῆς ἁ' Ἀναπλάσεως σελ. 1425.
- Ἔργασίαι Συλλόγου ἁ' Ἀναπλάσεως σελ. 1472.

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐσωτερικοῦ δρ. 10. Ἐξωτερικοῦ φρ. χρυσῶ 10.
Πᾶς συνδρομητὴς θεωρεῖται καὶ μέλος ἀργόν.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ Α' Β' Γ ΚΑΙ Δ' ΕΤΟΥΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

δραχμαὶ 10 ἐν τῷ ἔσωτερικῷ καὶ φράγκα χρυσῶ 10
ἐν τῷ ἔξωτερικῷ.

Συνδρομηταὶ ἔγγράφονται ἐν τῷ γραφεῖν τοῦ περι-
οδικοῦ, κειμένη ἐν τῇ ἐνορίᾳ τῶν ἁγίων Θεοδώρων,
ὁδῷ Μιλτιάδου ἀριθ' 27, καὶ ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις
ἀνέστη Κωνσταντινίδου καὶ Γ. Κασδῶνη.

ΠΑΣΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΕΠΙΓΡΑΦΕΤΑΙ

Σύλλογον «Ἀναπλάσεως» Ἀθῆνας.

Collège «Anaplassis» Athènes.

Πᾶσα διαρῆ πρὸς τὸν Σύλλογον ἢ πρὸς τὸ ταμιεῖον
τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἢ πᾶσα συνδρομὴ πρὸς τὸ
περιοδικὸν πέμπεται πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἀναπλά-
σεως Σ. Μητροπολίτην Ἀθηνῶν κ. Γερμανὸν ἢ πρὸς
τὸν Ταμίαν τοῦ Συλλόγου, ἢ καὶ πρὸς τὸν Διευθυν-
τὴν τοῦ περιοδικοῦ.

Τὰ πεμπόμενα χειρόγραφα δημοσιεύμενα καὶ μὴ
δὲν ἐπιστρέφονται.

ΜΕΤΩΥΝΤΗΣ - Ι. Ε. ΜΕΣΣΟΛΩΡΑΣ - ΚΛΗΡΗΓΗΤΗΣ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1892.

Ἡ "ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ", ΤΟΙΣ ΦΙΛΟΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ

Σκορπίζων βέλη πύρινα καὶ χεῖμαρρον ἀκτίνων,
Ὁ Ἥλιος τὴν φαεινὴν πορείαν τοῦ ὑψώνει.
Κ' εἰς τῆς Ἑλλάδος τὰ βουνά, τὰ προσφιλῆ του κλίνων,
Τὰ μαγικά της θέλητρα περιπαθῶς χρυσώνει.
Μαζῆ με τὸ γλυκύ του φῶς, τὴν λάμψιν του τὴν νέαν,
Ἡ εὐελπίς «ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ» περιχαρῆς προβαίνει,
Καὶ τοῦ Χριστοῦ ὑψώνουσα τὴν σώτειραν σημαίαν,
Μ' εὐχὰς καὶ μ' ἄνθη τοὺς πιστοὺς καὶ τοὺς ἀπίστους βάλνει.
Ναί, δι' ἀπίστους καὶ πιστοὺς προσεύχεται ὁμοίως·
Οὐχί· διὰ τὸν ἀπιστον, τὸν ἀπιστον ἰδίως!
Εἶνε τοσοῦτον δυστυχῆς ὁ ζῶν χωρὶς ἐλπίδα,
Ὁ ἔχων τὴν στιγμὴν ζωῆν . . τὰ μνήματα πατρίδα,
Μακρὰν παθῶν πολιτικῶν κ' ἐρίδων μητροκτόνων,
Εἰς νέον χρόνον ἢ πιστῇ «ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ» ἐμβαίνει,
Κ' ἐλπίζουσα εἰς τὸν Θεόν, εἰς τὸν Θεόν της μόνον,
Εἰς νέαν πάλιν ἄτρωτος, εἰς νέαν πάλιν βάλνει.
Ὡ! εἶθε, εἶθε, τ' οὐρανοῦ ἢ χάρις ἢ ἅγια,
Εἰς τοὺς τυφλοὺς τὴν λάμψιν της, τὸ φῶς της νὰ σκορπίσῃ,
Εἶθε, αἱ ποιῆται τοῦ Θεοῦ νὰ γείνουν ὄλαι μία,
Καὶ πίστιν εἰς τὴν ἀπιστον καρδίαν νὰ δωρήσῃ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1892. Η «Ανάπλασις» τοῖς φίλοις συνδρομηταῖς.— Σκέψεις κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ νέου ἔτους.— Ἡ πρὸς τοὺς δεσμίους συμπάθεια τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ὑπὸ Δ. Μαρτίνου καθηγητοῦ.— Τὸ ἔβρα- γέλιον ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐπαγγέλματα καὶ ἐπιτηδεύ- ματα, ὑπὸ Ζησίμου Γ. Τυπάλδου καθηγητοῦ.— Ἡ θρησκεία ὡς θεσμὸς κοινωνικὸς καὶ ἀναπλαστικὸς, ὑπὸ Παύλου Γρατσιάνου.— Περὶ προσευχῆς, ὑπὸ Θεοδώρου Κουρτουρά.— Τὸ δάκρυ, ποίημα ὑπὸ Ἰ. Γ. Γιαννοῦ- κων.— Ὁ μητροπολίτης Τραπεζοῦδος κ. Γαβριήλ.— Ὁ ἀρχιμανδρῆτης κ. Προκόπιος Οὐρανομίδης καθηγη- τῆς τοῦ Πανεπιστημίου.— Τοῖς ἔλλογιμοις συνεργάταις καὶ τοῖς ἀξιοτίμοις ἀνταποκριταῖς τοῦ περιοδικοῦ ἡ- μῶν.— Ἀρχαιρεσίαι τοῦ Συμβουλίου τοῦ Σολλήγου τῆς «Ανάπλασεως» τοῦ ἔτους 1892.— Ἀλληλογραφία.

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΗΜΕΡΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ.

Καὶ ὁ τελευταῖος κύριος τῆς δωδεκάτης τοῦ μεσουκτιῶν τοῦ λήγοντος ἔτους ἤξει. Τὸ ἀρο- λόγιον δεικνύει ἀκριβῶς τὴν δωδεκάτην. Διέ- ρηυσεν ἤδη πρὸς ἔμοῦ δλόκληρον ἔτος ὡς μα- κρὸν καὶ κλήρες διαφόρων εὐαρέστων τε καὶ δυσαρέστων ἐντυπώσεων καὶ περιπετειῶν ὕει- ρον.— Ποῖ παρέβην; τί δ' ἔβραξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη; Ὅλον κέρδος πνευματικὸν ἢ ὀλίγον προσεγένετό μοι; Ἐίμαι νῦν εὐδαιμο- νέστερος; Πῶς; κατὰ τί; Τίνι τοῦτο ὀφεί- λω; ταῖς κρείττους ἀρχαῖς τοῦ βίου μου ἢ ἄλλαις τίσι συμπάσασιν, αἵτινες προέκυψαν ἄνευ τῆς ἐμῆς συνεργασίας καὶ προορώσεως; — Εἰμαι νῦν δυστυχέστερος ἢ πρὸ ἐνὸς ἔτους; Τίνας ἔνεκεν; ἐν τίνι ἢ δυστυχία; εἶνε πραγ- ματικῆ ἢ φαινομενικῆ;

Ἄδται ἴνε αἱ σκέψεις καὶ αἱ ἐρωτήσεις καὶ τὰ συναισθήματα, αἵτινα ζωηρότατα διεγείρου- νται κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν ἐκάστου ἔτους, καὶ τὰ ὅποια ἕκαστος, οὐρανὸς ἢ κοινωνικὴν θέσιν καὶ ἂν κατέχη, δέον νὰ προσβάλλῃ ἐνώ- πιον αὐτοῦ πρὸς ἐξέτασιν, πρὸς ἐξήγησιν, πρὸς ἀφέλειαν, πρὸς γνῶσιν καὶ ἐπίγνωσιν.

Διὰ τινος παρήλθε τὸ παλαιὸν ἔτος πλήρες παντοίων δυσμενῶν περιπετειῶν καὶ γεγονό- των. Θλίψεις, θάνατοι προσφιλῶν προσώπων, ἀφαιρέσεις περιουσίας, ἀσθένειαι, συγχύσεις, ταραχαί, φθῶνοι καὶ ἐπιβουλαί, συνοφανταί καὶ ὁσδιουργαί. Ἀυπεύεται, θλίβεται, μελαγχολ- εῖ ἐπὶ πᾶσι τούτοις. Ἰδεὶ ὅμως δόξαν τῷ Θεῷ, εὐχεται καὶ παρακαλεῖ ἑαυτὸν, ἵνα τὸν προφυ- λάξῃ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος τοιαύτων λυπηρῶν συμβάντων, καίτοι ταῦτα δὲν εἶχον ἐν αὐτῷ κυ- ρίως καὶ πρωτίστως τὴν αἰτίαν. Ἀναλογίζεται πῶς δύναται τῇ βοήθειᾳ τοῦ Ἐπιφάνου νὰ ἀνα- λαιτίσῃ τὸν ἑαυτοῦ τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον ὀρη- κικὸν πολλὰ τὰ κακὰ ἐπιφέρουτος χειμῶρου.

Ῥέπει κάλλιον τὸ βλέμμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἔλεν- σόμενον. Προσαγορεύει ἐν χαρῇ καὶ γλυκύει

ἐλπίδι τὸ νέον ἔτος, ψαλλίζεται ἔνεα τῶν ἀλημά- των αὐτοῦ, ἀναφέρει τὰς εὐχὰς καὶ τοὺς εὐγα- νεῖς αὐτοῦ πρὸς τὸν Κύριον τῶν αἰῶ- νων καὶ ἐκ καρδίας ἀναφωνεῖ τὸ: Γεννηθήτω τὸ θέλημα σου γεννηθῆτω οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς Σὺ! Καὶ ἐν τῇ χριστιανικῇ ταύτῃ πί- στει καὶ ἐλπίδι ἀνθεὶ καὶ μυροβολεῖ πρὸ αὐτοῦ ἡνοιξίς γλοερά, ἡνοιξίς κλήρης χάριτος καὶ ἀν- θρώπων, ἡνοιξίς πλήρης χάριτος καὶ οὐρανόου εὐ- δαιμονίας. Ἐπὶ τῆς ἀκραδάντου πίστεως καὶ ἐλπίδος, ὅτι ὁ οὐράνιος Πατήρ, ὁ εἰδὼς χρό- νους καὶ καιροὺς, οὐχ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξου- σίᾳ, τὰ πάντα ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἀνθρώπου ἐδη- μιούργησε, περὶ πάντων προνοεῖ καὶ τὰ πάν- τα πανσόφως διεσθύνει, ἐραιδόμενος ὁ ἀ- ληθῆς χριστιανός, κατασκευάζει καὶ καλ- λιεργεῖ μικροὺς εὐθάλεις καὶ δροσογόρους παραδείσους, εὐθείας τὰς τρίβους ὁρᾷ καὶ ἀσα- λεύτως μετὰ πάσης πεποιθήσεως βαίνει τὴν μέσην, τὴν καὶ βασιλικὴν, ὁδόν, τὴν ὁδὸν τῆς μετριότητος, τοῦ μηδὲν ἕγαν, οὐτὲ ὑπερχείρων ἐπὶ ταῖς ἐντυχίαις, οὐδὲ θλιβόμενος ὑπερβαλ- λόντως ἐπὶ ταῖς δυσπραγίαις. Ὁ σώφρων ἐτα- στής τοῦ παρελθόντος διδάσκειται ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀποκαμίζει ἀγαθὰ διδάγματα διὰ τὸ μέλλον. Τὸ παρελθὸν εἶνε διδάσκαλος καὶ ὁδηγὸς τοῦ μέλλοντος. Ἐντεῦθεν ὁρμώμενος σπεύδει πρὸς τὴν ἀρετήν, πρὸς τὸ σχετικῶς τέλειον ἐπὶ γῆς, ἀγωνίζεται ἐν Θεῷ καὶ ὅνυ Θεῷ, καὶ ἐργάζε- ται πρὸς ἐπίτευξιν τῶν εὐγενῶν αὐτοῦ πόθων.

Ἐτεροι δὲ τῶν ἑνηεῶν, ἀναλογιζόμενοι τὴν μεταβολὴν τῶν καιρῶν καὶ τὸ εὐστροφον καὶ ποιικίλον καὶ ἕστατον τοῦ κόσμου μελετῶντες, ἄλλως διαλογίζονται καὶ αἰσθάνονται κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν ἐκάστου νέου ἔτους. Ἀσμένως μὲν λίαν τοῦ παρεληλυθότος ἀναμνησκον- ται, καθ' ὃ πολλῶν καὶ διαφόρων εὐαρέστων ἀγαθῶν ἔτυγον, δυσμενῶς δὲ πρὸς τὸ ἥδη ἀρ- χόμενον τὸ ἔνθα τεύουσιν, ἅτε ἀγνοοῦντες τί τοῦτο ἐκτυλίξει, τί τέξεται ἢ ἐπιούσα, καὶ τρέμουτες πρὸ τῶν δεινῶν περιπετειῶν τοῦ ἀ- γνώστου μέλλοντος. — Τὸ μέλλον ἀόρατον. — Ἄνυατόν, λέγουσιν, ἢ ἀπόκλεια, ἢ θλίψις ἢ μέλ- λουσα, νὰ ἦμε μείζων καὶ πλείων τῆς χαρῆς καὶ τοῦ κέρδους, αἵτινα ἐκτησάμεθα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Πιθανὸν κατὰ τὸ νέον ἔτος νὰ προσημῶμεν εἰς τὸν τάφον προσφιλεῖ πρό- σωπα, δυνατὸν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ εὐρωμεν ἀπροσδοκῆτως τὸ τέλος τοῦ ἐπὶ γῆς βίου, διότι οὐδὲν τὸ θανάτου βεβαίωτερον καὶ κοινότερον. Ὀνητοὶ τυγχάνομεν.

Ἄνυατα μὲν καὶ ἐν τισιν ἀληθεῖς, ἀλ- λά καὶ λυπηρὰ καὶ ἀπελπιστικά, αἱ σκέ- ψεις αὐταί. Ταῦτα πάντα δυνάμεθα καὶ νὰ ἀναλογιζώμεθα, ἀλλ' ὁ πιστεύων εἰς Θεὸν οὐκ ἀπόλλυται ἐν ταῖς τοιαύταις σκέψεσιν, οὐκ ἀπελπίζεται, οὐ διορᾷ τὰ πάντα ὑπὸ τὸ κρίσμα

τοῦ πενθίμου καὶ τοῦ λυπηροῦ, οὐ λογίζεται ἀπαίσίως. Πρὸς τὸν τοιοῦτον δύναται τις νὰ εἴπῃ τοὺς βαθεῖς ἐκείνους λόγους, οἷς Σωφῶρ ὁ Μινναῖος εἶπε πρὸς τὸν πλῆμονα Ἰάβ (κερ. α'. 7): «Μὴ ἔχῃς Κυρίου εὐρήσεις; ἢ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου, ὧν ἐποίησεν ὁ Παντοκράτωρ; ὕψηλός ὁ οὐρανός, γῆ δὲ βαθεῖα, καὶ τί ποιή- σεις; ἢ βαθύτερα τῶν ἐν ἔδον, τί οἶδας; ἢ μακρότερα μέτρων γῆς ἐπίστασαι, ἢ εὐροὺς θα- λάσσης; Ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ πάντα, τίς ἐρεῖ αὐτῷ τί ἐποίησας; Ἀυτὸς γὰρ οἶδεν ἔργα ἀνό- μων ἰδῶν δὲ ἄτοπον, οὐ παρόψεται.— Εἰ ἀνο- μὸν τί εἶπεν ἐν χερσὶ σου πόρρω ποιήσων αὐτὸ ἀπὸ σοῦ, ἀδικία δὲ ἐν διαίτη σου μὴ αὐλο- σθήτω, οὕτω γὰρ ἀναλάμψει τὸ πρόσωπόν σου ὡσπερ ὕδωρ καθαρὸν ἐκδύση δὲ ῥύπον καὶ οὐ μὴ φοβηθῆς» καὶ τὸν κόπον σου ἐπιλήσῃ ὡσπερ κῆμα παρελθόν, καὶ οὐ μὴ πτοηθῆσῃ.»

Τὰ πρὸ τῶν ποδῶν ἡμῶν κείμενα ἀσφαλῶς δὲν γνωρίζομεν τῶν ὁραμένων τὰς αἰτίας καὶ τὰς πλουσίας καὶ τὸν εἶμαρ δὲν δυνάμεθα ἀκριβῶς μετ' ὀφθαλμοῦ τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας καὶ τὰς χημικὰς ἀναλύσεις καὶ τὰς μικροβιολογικὰς με- λέτας νὰ εὐρωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον νὰ γνωρίσωμεν ἀδυνατοῦμεν τί τέ- ξεται οὐχὶ ἢ ἐπιούσα ἀλλὰ ἢ ἐπομένη στιγμή ἀγνοοῦμεν καὶ ἡμῶς κολυπαραμνοῦμεν καὶ ἀνησυχούμεν καὶ ἐπιζητοῦμεν νὰ μάθωμεν τὸ ἄγνωστον καὶ ἀόρατον μέλλον, ζητοῦμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς ἀνεξερευνήτους βουλάς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιμένομεν νὰ ἐξηγησώμεν τὰς ἀρεξί- χυιάστας ὁδοὺς τοῦ Ἐπιφάνου.— Ματαιοπονία.

Ἡμεῖς μόνον τὸ παρελθόν, ὅσον γνω- στόν, γνωρίζομεν καὶ δυνάμεθα νὰ ἐξετάσω- μεν καὶ ἐξ αὐτοῦ πορίσματα ἀσφαλῆ διὰ τὸ μέλλον νὰ ἐξαγάγωμεν. Ἐξ αὐτοῦ δὲ κυριώ- τατα τὴν ἀληθῆ καὶ καθολικὴν ταύτην δόξαν, τὸ ἀλάθητον τοῦτο πόρισμα καὶ ἀληθῆς σω- τήριον διδάγμα νὰ ἐξαγάγωμεν δυνάμεθα, ὅτι ὑπάρχει Κ ε ἰ ρ ι ο ς τ ὁ ν α ἰ ὶ ὶ ο ν , ὅτι δά- πτυλος θεὸς διεσθύνει τὰς τύχας τῶν λαῶν, ὅτι θεῖα πρόνοια τὰ πάντα σοφῶς καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἀνθρωπότητος διεσθύνει, ὅτι θεῖα δικαιοσύνη ἀνταμείβει τὸ ἀγαθὸν καὶ τιμωρεῖ τὸ κακόν καὶ ἐπομένως, ὅτι καὶ τὸ μέλλον ἔτος καὶ πᾶ- σαν τὴν ζωὴν ἡμῶν δέον παραθέσθαι τῷ Θε- μένῳ ἑαυτῷ χρόνους καὶ καιροὺς εἰς τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν, τῷ Δόντι ἡμῶν τὸ εἶναι, τῷ ἀείποτε- περι ἡμῶν Προνοοῦντι, τῷ Δικαίῳ καὶ τῷ Πανυ- γάθῳ, οὐ ἔνεον οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ γίνεσθαι.

Ἄ ὀρχαί τοῦ προγοῦματός ἡμῶν εἶνε αὐ- ται Ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Θεοῦ. Οὐδὲν ἔνευ τῆς βοήθειας τοῦ Θεοῦ δυνάμεθα νὰ πράξωμεν. Οἶδα, ὅτι πάντα Σὺ, Θεὲ Παντοκράτωρ, δύνασαι, ἀδυ- νατεῖ δὲ Σοὶ οὐδὲν. Οἶδα, ὅτι ἐὰν μὴ Σὺ, Παντοδύναμε, οἰκοδομήσῃς οἶκον, εἰς μάτην

κοπιᾶζουσιν οἱ οἰκοδομοῦντες· ἐὰν μὴ Σὺ, βα- σιλεὺ τοῦ κόσμου, φυλάξῃς πόλιν καὶ ἔθνος, εἰς μάτην ἀργυροῦσιν οἱ φυλάσσοντες· ἐὰν Σὺ, Πάτερ Πανάγαθε, ἀποστρέψῃς τὸ πρόσω- πόν σου ἀπ' ἡμῶν, ταραχθῆσόμεθα καὶ εἰς τὸν χοῦν ἐπιστρέψομεν· ἐὰν ἀντανέλῃς τὸ πνεῦμά σου ἀπ' ἡμῶν, ἐκλείψομεν.— Σὺ, Κύριε, γνωρίζεις τὸ πῶρος μου, Σὺ οἶδας τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μου τίς ἐστίν, ἵνα γνῶ τί ὑστερῶ ἐργῶ. Ἡ ὑπόστασις μου παρὰ Σοὶ ἐστίν. (Ψαλ. λη'. 5—8). Μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, μὴ ἀποστῆς ἀπ' ἡμῶν· πρόσχες εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν, Κύριε τῆς σωτηρίας ἡμῶν.

Τὰ τοιοῦτων ἀρχῶν διακατεχόμενοι καὶ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ διαπνεόμενοι, καὶ ὑπὸ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐνισχυόμενοι, εἰσ- ἐλθῶμεν φαιδροὶ καὶ περιχαρεῖς εἰς τὸ νέον ἔτος, οὐχὶ ἐν χαρτοπρακτικαῖς διατρίβουσι καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ σῶμα διαφθείρουσι καὶ τὸ κόπω καὶ ἰδρωτὶ πολλῷ κτηθῶν χοῖμα δια- σκορπίζοντες, πεποιδότες ἐπὶ τῇ τυφλῇ τύχῃ οὐχὶ ἐν σκώμμασι καὶ λοιδοραῖς καὶ χορδαῖς νυκτεριναῖς, αἵτινα τὰς πόλεις καὶ τοὺς οἴκους ἡμῶν ἐκαυχμαλωτίζουσι καὶ παντὸς πολέμου χαλεπότερα τυγχάνουσι, καὶ πολλὰς καὶ βα- ρείας τὰς συμφορὰς ἐπιφέρουσιν. Ταῦτα ἀνά- ξια τῆς ἡμετέρας φιλοσοφίας, ἀναφωνεῖ ὁ χρυ- σοσῆς τὸ στόμα Ἰωάννης, κἂν ὑμεῖς ποιῆτε, κἂν ἐτέρους ποιῶντας περιόδητε, κἂν οἰκέτας, κἂν φίλους, κἂν γείτονας. Δεξιὸς ὁ ἐνιαυτός ἐσται σοὶ δι' ὕλου, λέγει ὁ ἰδιος μέγας πα- τῆρ, οὐκ ἐὰν ἐν νοσηνία μεθύῃς, ἀλλ' ἐὰν ἐν νοσηνία καὶ καθ' ἕκαστην ἡμέραν τὰ τῷ Θεῷ δοκοῦντα ποιῆς. Πονηρὰ γὰρ ἡμέρα καὶ ἀγαθὴ γίνεσθαι, οὐ παρὰ τὴν οὐκείαν φύσιν, οὐδὲν γὰρ ἡμέρα διενήνοχεν ἡμέρας, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἡμετέραν σπουδὴν καὶ δραστηρίαν. Ἄν δικαιο- σύνην ἐργάσῃ, χρηστὴ σοὶ γένηται ἢ ἡμέρα· ἂν ἀμαρτίαν ἐργάσῃ, πονηρὰ καὶ κολάσεως γέ- μουσα. Ἄν ταῦτα φιλοσοφῆς, καὶ οὕτω διακρί- μους ἦς, ἅπαντα δεξιὸν ἔξεις τὸν ἐνιαυτόν.⁽¹⁾

Ταῦτά ἐστι τὰ τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας διδάγματα καὶ δόγματα. Ταῦτα πνευματι- κὴν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην ποιοῦσι, ταῦτα τὸ ἔθνος ἡμῶν προάγουσι, ταῦτα τὴν ἁγίαν ἡμῶν ἐκκλησίαν στερεοῦσι, ταῦτα γαλήνην ἐν τοῖς οἴκοις ἡμῶν, ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἡμῶν ἀπερ- γάζονται, ταῦτα ταραχὴν καὶ θυμὸν καὶ συ- σκοφανταίαν καὶ δραδιουργίαν ἐκβάλλουσι, ταῦτα δ' ἀνοίαν ἐσκοτισμένην φωτίζουσι, ταῦτα ἡμᾶς ἡθικοποιοῦσι, ταῦτα τὰς ἀθυμίας ἐκβάλλουσι, ταῦτα τὰς λύπας καταπραῖνουσι, ταῦτα καὶ ἐν πανθίμοις περιστάσεσι, θανάτῳ προσφιλῶν ὑ- πάφξων, ἀπολεία ἀγαθῶν ἐρημέρων, παρορ-

(1) Χρυσοστ. λόγος ἐν ταῖς κηλάνδαῖς. Τόμος Δ'. ἐκδ. Μίγας σελ. 253.

μῶσαι ἡμᾶς νὰ ἀναφωνώμεν τὸ τοῦ Ἰωβ: ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος καὶ ἀφαίλετο, εἴη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐδλογημένον· οὕτως ἔδοξε τῷ Ἰψίστῳ, οὕτω καὶ ἐγένετο! Ταῦτα φιλοσοφώμεν, ἵνα μὴ ἀκούσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ὑπὸ τοῦ προφητᾶνακτος εἰρημένον. «Ἐξέλιπον ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι ἡμῶν, καὶ τὰ ἔτη ἡμῶν μετὰ σπουδῆς» (Ψαλ. αζ'. 33).

Ἀναγνώστα μου, ποίει χοῦσιν τοῦ ἐπ' ἀγαθῷ δωρηθέντος σοι ὑπὸ τοῦ Πλάστου σου λογινοῦ καὶ ἐλευθερίας, ὁ νόμος τοῦ Κυρίου ἔστω σοι διδάσκαλος καὶ λύχνος τοῖς ποσὶ σου, τὰ τῆς ὁρθοδόξου χριστιανικῆς ἐκκλησίας σου μυστήρια ἔστωσάν σοι διηρηκῶς τὰ μέσα, δι' ὧν μετοχευέσθαι σοι ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τήρει τὰ πάτρια, κράτει τῆς γλώσσης, ἵνα θυνηθῆς νὰ χαλιναγωγῆσαι καὶ ὄλον τὸ σῶμα, ἀγάπα τὸν Θεόν, ἀγάπα τὸν πλησίον, προσεύχου ἐπὶ τὸν Θεόν καὶ τῆς κλίτης ἐγειρόμενος καὶ εἰς αὐτῆς ἀναπαύομενος καὶ τροφῆς μεταλαμβάνων καὶ ἐργασίας ἐπιλαμβάνομενος, ἐργάζου, καὶ πάντα ἀγαθὰ καὶ τῷ Θεῷ φίλα ἔσουκαί σοι. Οὕτω λογιζομένῳ καὶ οὕτω πράττοντι τὸ νέον ἔτος ἔσται σοι εὐδαίμων.

Πάροικοι καὶ παρεπίδημοι ἐνταῦθά ἔσμεν, φίλε ἀναγνώστα, σπεύδομεν δὲ πρὸς τὴν αἰωνιότητα. Τὸ παρελθὸν ἔτος ἐγένετο ἡμῖν σταθμός, ὃν παρήλαθον. Τὸ νέον ἔτος εἶνα ἕτερος σταθμός, ὃν ὀφείλομεν νὰ διελέθωμεν, μέχρις οὗ φθάσωμεν εἰς τὸ πέρας τοῦ ἐπὶ γῆς βίου.—Τί ποιεῖ ὁ ὀδοιπόρος; Ἐρχεται νύξ, κέκμηκεν, ὅτε δὲν δύναται πλέον νὰ προχωρήσῃ. Σταματᾷ, καταφεύγει πρὸς τὸν Θεόν, μεταλαμβάνει ὀλίγη τροφῆς καὶ ποτοῦ, ἵνα ἀναλάβῃ νέας δυνάμεις πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ἐπιπόνου αὐτοῦ ὀδοιπορίας. Τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ποιοῦμεν. Ὀδοιποροῦμεν ἐπὶ τεθλιμμένης ὁδοῦ, μέλλομεν νὰ διελέθωμεν διὰ πύλης στενῆς, ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν ἀρετὴν εἶνε ἀνωφερῆς, πρὸ ταύτης ἰσθμῶτα πολὺν ὁ Θεὸς ἔθετο. Ἀλλὰ ἡ τεθλιμμένη ὁδὸς καὶ ἡ στενὴ πύλη καὶ ὁ κόπος ὁ πολὺς καὶ ὁ ἀγὼν πρὸς τὴν ἀρετὴν εἶνε τὰ φέροντα εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀνάπαυσιν.

Κατὰ ταύτην τὴν πρώτην τοῦ νέου ἔτους ἡμέραν, καθ' ἣν εἰσερχόμεθα εἰς νέον στάδιον νέου ἀγῶνος, στᾶμεν ἐπ' ὀλίγον, βλέπομεν βλέμμα ἐταστικὸν ἐπὶ τὸ παρελθόν. Ἐάν ἡμᾶς εὐνοίῃ, ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν, — μετανοήσωμεν, τὰ σφάλματα ἡμῶν διορθώσωμεν, ἀναπαυθώμεν ἐπ' ὀλίγον, ἀποθώμεθα τὸ βαρὺ φορτίον, τὸ βαρύνον τὴν συνείδησιν ἡμῶν, δώμεν τοῦτο πρὸ τῶν ποδῶν Ἐκείνου, ὅστις εἶπε: δαῦτε πρὸς με πάντες οἱ κκοπιαικότες καὶ παρορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Ἀναπαυθώμεν ὑπὸ τὴν ζωογόνον σκιάν τοῦ ἀειθαλοῦς δένδρου τῆς Ἐκκλησίας, εἰσελθώμεν εἰς οἶκον Κυρίου, ἀπο-

λαύσωμεν τοῦ ἄρκου τοῦ ζῶντος, τοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάντος, πλώμεν ἐκ τοῦ ζῶντος ὕδατος, ἀναλάβωμεν τὰ ὄπλα τοῦ φωτός, — καὶ οὕτω ταθωρακισμένοι, φαῖδροι καὶ πλήρεις δυνάμεως ἐγερθώμεν, ἵνα ἀναλάβωμεν τὴν ὁδοπορίαν ἡμῶν, μέχρις οὗ κατανηθώμεν εἰς τὸ τέλημα, ἐν πνευματικῇ ἀγαλλιάσει παραδίδοντες τὸ πνεῦμα ἡμῶν εἰς τὸν Πλάστην, ἀναφωνοῦντες μετὰ μὲν τοῦ Σωτήρος· εἰς χεῖράς Σου, Θεέ, παρατιθέμεθα τὸ πνεῦμα ἡμῶν, μετὰ δὲ τοῦ οὐρανοβάμονος Παύλου· τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνιάμεθα, τὴν πίστιν τετηρηκάμεν, τὸν δρόμον τετελείωκαμεν, ἰδοὺ ἀπόκειται ἡμῖν ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει ἡμῖν ὁ Κύριος ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Τοιοῦτος δέον νὰ ἦμε ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου· τοιαῦτα δέον νὰ ἀναλογίζηται ὁ χριστιανὸς ταύτας καὶ τοιαύτας τὰς σκέψεις δέον νὰ προβάλλῃ πρὸ ἑαυτοῦ ὁ πάροικος καὶ παρεπίδημος τοῦ κόσμου τοῦτου θνητός, πάντοτε μὲν, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν ἐκάστου νέου ἔτους.

Ἐάν δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πολλὰ ἀγαθὰ ἀνηλαύσαμεν, δώμεν δόξαν τῷ Θεῷ, τῷ δωρησαμένῳ ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, δίδου πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἔστι καταβαίνον· εἴπαμεν· ἰδοὺ ἐγὼ καὶ ὁ οἶκός μου πρὸς Σέ, Θεέ, ἀτενίζομεν, ἐκτός Σου ἄλλον οὐκ αἰδομεν, Σὺ εὐχαριστοῦμεν, Σὺ μόνον λατρεύομεν, Σὺ παρακαλοῦμεν νὰ χερσίσῃς ἡμῖν καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ζωὴν, ἡγιασάν, εὐμερίαν καὶ πᾶν ἐπιγινόν καὶ οὐράνιον ἀγαθόν. Ἀλλ' ἐάν καὶ ἀπεικατόν τι ἡμῖν συμβῆ, ἡμεῖς πιστὴν ἀκράδαντον πρὸς Σέ, τὸν Θεόν μας, τρέφοντες, οὐκ ἀγανακτῆσομεν, οὐ κλαύσομεν διηρηκῶς ὡς οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα, ἀλλ' ἀναφωνήσωμεν τὸ τοῦ Ἰωβ· «εἰ τὰ κατὰ ἐδέξαμεθα, τὰ κακὰ οὐκ ὑποίσομεν;» Ὀἰδομεν, ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτω θλίψιν ἔχομεν, Σὺ τοῦτο ἡμᾶς ἐδίδαξας, ἀλλὰ καὶ Σὺ αὐτίς ἐνεθάρρυνας ἡμᾶς, εἰπὼν· «θαρσατε, θαρσατε.»

Σὺ, φίλε ἀναγνώστα, βλέπων ἐνιαυτὸν πληρωθέντα, νέον δὲ ἀρχόμενον, λέγει ὁ θεὸς Χρυσόστομος, εὐχαρίστησον τῷ Δεσπότη, ὅτι σε εἰσήγαγεν εἰς τὴν περίοδον ταύτην τῶν ἐνιαυτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ζωῆς, εἰπέ πρὸς σεαυτὸν· αἱ ἡμέραι τρέχουσι καὶ παρέρχονται, οἱ ἐνιαυτοὶ πληροῦνται, πολὺ τῆς ὁδοῦ προεκώσαμεν· ἀρα τί ἡμῖν εἰργασταὶ καλόν; ἀρα μὴ κενὸι καὶ ἐρημοὶ δικαιοσύνης ἀνάσῃς ἐντεθῆν ἀπελευσόμεθα; τὸ δικαιοσύνην ἐπὶ θύρας, πρὸς γῆρας ἡμῶν ἐπιέγεται λοιπὸν ἡ ζωὴ.

Τὰς σκέψεις ταύτας, γνωστὰς μὲν καὶ ἀπλοῦστατα ἐκτεθειμένας, ἀλλ' ἀσίτοις ἀγαθῶν προκαλοῦσας, ὅταν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, καὶ δὴ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐκάστου νέου ἔτους ποιῶ-

μεν καὶ πρὸ ἡμῶν τιθώμεθα, ἀφιερούμεν ἀντὶ εὐχῶν συνήθων καὶ τετριμμένων τοῖς φίλοις συνδρομηταῖς καὶ ἀναγνώσταῖς τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν, οἷς ἐγκαρδίως εὐχόμεθα πᾶν τὸ κατὰ Θεὸν καταθύμιον.

1 Ἰανουαρίου 1892.

Η ΔΙΕΥΡΥΝΣΙΣ

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΕΣΜΙΟΥΣ ΣΥΜΠΑΘΕΙΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ.

Ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων τοῦ χριστιανισμοῦ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἔδειξε τὴν περὶ τῶν δυστυχῶν δεσμιῶν μεριμνᾶν τῆς. Πρὸς ἐκπλήρωσιν δὲ τοῦ καθήκοντος τούτου τῆς εὐσπλαγχνίας ὤρμητο ἐκ τῶν λόγων τοῦ θεοῦ αὐτῆς ἰδρυτοῦ· «Ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἠλάθετε πρὸς με.» Οἱ στενάζοντες τότε ἐν τοῖς δεσμοῖς ἦσαν ἢ αἰχμάλωτοι, ἢ ὀφειλέται ὡς ὁ ἔσπλαγγος δούλος τῆς παραβολῆς, ἢ προφυλακισμένοι ὡς ποτε ὁ ἀπὸστολος Παῦλος ἐν Ρώμῃ, ἢ τέλος μάστιγες καὶ δημολογηταὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Τοὺς παντοειδῆς τούτους δεσμίους οἱ χριστιανοὶ τῶν πρώτων αἰώνων ἐπεσκέπτοντο, εἴτε χριστιανοὶ ἦσαν οὗτοι, εἴτε Ἰουδαῖοι, εἴτε εἰδωλολάτραι, οὐδόλως περιορίζοντες τὴν ἐξέσκησιν τῆς ἀγάπης εἰς μόνους τοὺς ὑπομένοντες ὑπὲρ τῆς πίστεως. Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας εἰς πολλὰς περιστάσεις καὶ συνέστησαν θεομῶς καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐξετέλεσαν τὴν ἐξαγορὰν τῶν αἰχμαλώτων καὶ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὀφειλετῶν. Ὁ ἕως ἄμφοδιστος ἐθεώρει ὡς ἐν τῶν ἑσπεριῶν καθηκόντων τῆς χριστιανικῆς γενναϊότητος τὸ νὰ καταβάλῃ τις τὰ λύτρα τῶν δυστυχῶν αἰχμαλώτων ἢ δούλων, νὰ ἀποσπᾷσιν τοὺς μὲν ἀνδρας ἀπὸ τοῦ θανάτου, τὰς δὲ γυναῖκας ἀπὸ τῆς ἀειμώσεως, νὰ ἀποδώσῃ δὲ εἰς μὲν τὰ τέκνα τοὺς γονεῖς, εἰς δὲ τὴν πατρίδα τοὺς πολίτας τῆς. Ὁ Χρυσόστομος οὐχὶ μόνον παρήγει τὸ ἔργον τοῦτο τῆς ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ ἐξετέλει ἀφιερώσας μέρος τῶν ἀγαθῶν του πρὸς ἐξαγορὰν τῶν ἀθλῶν τούτων ἀνθρώπων. Ἐν ἀνάγκῃ ἐπέσταν τὰ ἀφιερωμένα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκευὴ πρὸς ἐξαγορὰν τῶν αἰχμαλώτων. «Εἶνε λυσιτελέστερον, ἔλεγε ὁ Ἀμβρόσιος, νὰ κερδίξῃ τις ψυχὰς διὰ τὸν Κύριον, ἢ νὰ διαφυλάτῃ χρυσὸν καὶ ἀργυρον.» Ὁσάντις χριστιανὸς τις ἐρείπτετο εἰς τὰ δεσμὰ χάριτι τῆς πίστεως, οἱ ἀδελφοὶ ἀπέπτυσσον μέγα ζήλον ὅπως συνδράμωσιν αὐτόν. Ἐπεσκέπτοντο, ἐκὸ μὲζον τροφᾶς, παρεμύθων καὶ κατέβαλλον θράους πρὸς ἀπολύτρωσιν αὐτοῦ. Ὁ ἀποκοράτους Κωνσταντῖνος ἀνέβησεν εἰς τοὺς ἐπισιότους τὴν φροντίδα τοῦ νὰ παρέχῃται ἡ βοήθεια τῆς θρησκείας εἰς τοὺς δεσμίους· ἔθεν οὗτοι ὀφείλου νὰ ἐπαγορπυθῶσιν, ὅπως μὴ φέρονται σκληρῶς πρὸς αὐτοὺς καὶ ὅπως δίδωνται αὐτοῖς καλητέρα τροφὴ καὶ περιθαλαψίς μ-

λιστα κατὰ τὰς ἐορτάς. Ἐκ τῆς τρίτης δὲ διατάξεως τοῦ β'. τίτλου τῶν νεαρῶν τοῦ Ἰουστινιανοῦ μανθάνομεν, ὅτι πλούσιοι ἀποθνήσκοντες διέθετον μέρος τῆς περιουσίας αὐτῶν πρὸς ἀνάρρωσιν αἰχμαλώτων· τὸ διατιθέμενον δὲ ποσόν, ἐάν μὴ προσεφέρτο ὑπὸ τῶν κληρονόμων, ἐδικαιοῦτο νὰ ἀπαιτήσῃ ὁ ἐπίσκοπος τῆς πόλεως, ἐν ἣ ἐγεννήθη ὁ διαθήμενος· φοβερὰ δὲ ἐπιτίμια ἐπεβάλλοντο κατὰ τὸν τολμήσαντος νὰ σφετερισθῇ πρόγραμμα ἀνήκοντα εἰς αἰχμάλωτον, καὶ ἐκκλησιαστικὰ διατάξεις ὄριζον, ἵνα δίκαιοι ἐπισκέπτονται τοὺς ἐν φυλακῇ καὶ κομιζώσιν αὐτοῖς τὴν θείαν Μετάληψιν. Εἰς δὲ τὰς ὑπὸ τοῦ Βασιλείου καὶ Χρυσόστομου συνταχθείσας λειτουργίας προσετέθησαν δεήσεις ὑπὲρ ἀναρρώσεως τῶν αἰχμαλώτων, ὡς μέχρι τῆς σήμερον ἀκούομεν ἀναπαμπομένης πρὸς τὸν Ἰψίστον.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν σταυροφοριῶν τὸ ὑπὲρ τῶν δεσμιῶν ἐνδιαφέρον ἔλαβεν ἑλλην τροπήν. Ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία συνεκινήθη ἐκ τῶν δεινῶν, ἅπερ ὑπέμενον οἱ χριστιανοὶ τῆς Ἀνατολῆς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν μουσουλμάνων. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀτομικαὶ προσπάθειαι δὲν ἴσχυον νὰ ἀνακουφίσωσι τὰ τοσοῦτον μεγάλα κακά, συνέστησεν αὐτῇ δύο μοναχικὰ τάγματα ὅπως ἐργασθῶσι πρὸς ἀπολευθέρωσιν αὐτῶν. Τὸ ἐν ἦτο τὸ τάγμα τῆς Ἁγίας Τριάδος, συστηθὲν ἐν Γαλλίᾳ περὶ τὸ τέλος τοῦ δωδεκάτου αἰώνος· τὸ δ' ἕτερον ἦτο τὸ τάγμα τοῦ Ἐλέως ἐν Ἰσπανίᾳ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 13ου αἰῶνος. Τὰ μέλη τοῦ τελευταίου τούτου ὑπεχρεοῦντο νὰ παραδίδωνται ἐκουσίως εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν πρὸς ἀπολευθέρωσιν τῶν αἰχμαλώτων, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν οὗτοι διέτρεχον τὸν κίνδυνον νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν ταυ. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ τάγματος ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἀφρικήν καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ διὰ τῶν ἀγῶνων αὐτῶν καὶ αὐτοθυσιῶν ἐδυσήθησαν νὰ ἐξαγοράσωσι μυριάδας τῶν δυστυχῶν ἐκείνων. Ἀλλ' ὁ μέσος αἰὼν, ὁ τοσοῦτον συμπαθῆς πρὸς τὰ δευὰ τῶν αἰχμαλώτων τῆς Ἀνατολῆς, οὐδόλως συνεκινεῖτο ἐκ τῆς τύχης τῶν ἀθλῶν, οἵτινες ἐν Ἐθρώπῃ ἐστῆναζον ἐν ταῖς σκοτειναῖς εἰρηκαῖς, ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν πείναν, τὴν ὕγρασιν, τὴν βυπαρίαν καὶ τὴν φθειρίδα. Ἐν βαλκάντιον, ὅπως αἰτήσῃ τὸ ἔλεος τῶν διαβατῶν, ἦτο ἡ μόνη ἀνακούφισις, ἣν ἠδύνατο νὰ ἐκπίσῃ διὰ τὰς βασιάνους του. Εἰς τινὰ μέρη ἡ ἀκαυθραπία προέβαινε μέχρι τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐσχάτης παραμυθίας, τῆς μεταδόσεως τῶν ἀρχόντων μυστηρίων εἰς τοὺς εἰς θάνατον καταδικασμένους.

Μετὰ τὴν μεταρρυθμισιν ἀπαντᾶμεν ἐνιαχοῦ τῆς Ἐθρώπης κληρικούς μετὰ ζήλου ἀσχολουμένους διὰ τὴν τύχην τῶν δεσμιῶν τῆς

ἐπαρχίας των, καὶ σπουδάζοντες κατὰ τὰς παρρησιαίας τοῦ Λουδοῦρου νὰ μεταβάλλωσι τὸ μίσος τῆς τιμωρίας εἰς ἀγάπην πρὸς αὐτήν· ἀλλ' οὗτοι ἀποτελοῦσιν ἐξαιρέσεις καὶ ἰσοδυναμοῦσι τῷ μηδενὶ ἀπέναντι τῆς συγκινήσεως, ἥτις παρετηρήθη κατὰ τὰς ἀρχάς τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος. Ἐν τούτοις ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν νέων ἰδεῶν τὰ δεινὰ βαθμηδὸν μεταποιοῦνται. Ἦδη κατεδίδασκον ὀλιγώτερον εἰς τὴν ἀγγλόνην, εἰς τὸν τροχόν, εἰς τὴν πυράν, εἰς τὸν ἀκρωτηριασμόν καὶ εἰς τὸν πεπυρακτωμένον σίδηρον· ἀκολούθως δὲ εἰς καθένην κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦντο μακρὰν. Ἀλλὰ πόσον ἀπέχειν ἐτι ὁ τοιοῦτος χριστιανικὸς κόσμος νὰ ἐνοήσῃ, βῆ τιμωρῶν τὸν ἐνοχον ὥφριε νὰ ἐργασθῆ πρὸς ἐκκαθάρισιν αὐτοῦ! Ἡ πρὸς τὴν ἐννοίαν ταύτην ὠθηθεὶς ἐδόθη ἀπὸ τὰς ἀρχάς τοῦ 17ου αἰῶνος ὑπὸ τινος ἱερέως τῆς θωμαικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Βικεντίου δὲ Παύλου. Οὗτος εἶνε ὁ πρῶτος εὐεργέτης ἢ ἐλεοδότης τῶν δεσμίων, περὶ οὗ μᾶς πληροφορεῖ ἡ ἱστορία. Ἡ ἀνεξάντητος ἐλεημοσύνη τοῦ κληρικοῦ τούτου δὲν ἠσκήθη μόνον ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν ἐγκαταλειμμένων παιδῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν δεσμίων καὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος γ', βστis ἐθαύμαζε τὸν μέγαν αὐτοῦ ζῆλον πρὸς τὴν ἀγαθοεργίαν, ἀπένειμεν αὐτῷ τὸν τίτλον τοῦ γενικοῦ ἱερέως τῶν φυλακῶν ἀπάσης τῆς Γαλλίας. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ μεγάλου τούτου ἔργου ὁ Βικέντιος συνέστησεν ἀδελφότητας τοῦ ἐλέους, αἵτινες ἀνέλαβον τὴν φροντίδα καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς σωματικῆς περιθάλψεως καὶ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπύξεως τῶν κατεδίκων.

Κατὰ τὰς ἀρχάς τοῦ 18ου αἰῶνος ὁ Πάπας Κλήμης δ' α'. φηροδύμησεν ἐν Ῥώμῃ τὸ πρῶτον πειθαρχικὸν καθίδρυμα σκοπὸν ἔχον τὴν διόρθωσιν τῶν νέων καταδίκων. Ἰκανὰ μέσα πρὸς ἠθικοποίησιν τούτων εἰσῆχθησαν εἰς αὐτὸ ἐργασία, τέχναι, θρησκευτικὴ διδασκαλία καὶ κανονικὴ διαίτα. Ταῦτα πάντα ἐδηλοῦντο διὰ τινος ἐπιγραφῆς λατινικῆς, ἥτις ἐτέθη εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ καθιδρύματος, τῆς ἐξῆς· «Ἐθνικὸν εἶνε νὰ καθείρη τις τοὺς κακοὺς, ὅπως τοὺς τιμωρήσῃ, ἀλλὰ διαφορὸν τι τούτου εἶνε νὰ βελτιώσῃ τούτους διὰ τῆς πειθαρχίας.» Τοῦ ἔργου τούτου ἀξιόλογοι ἐπέτεσσιν ἀνεφάνθησαν κατόπιν δύο ἄγγλοι χριστιανοί, ὧν ἡ ἐνέργεια καὶ ἐπιρροὴ κατέστη διεθνῆς. Οὗτοι ἦσαν ὁ Ἰωάννης Ὁβάρδος καὶ ἡ Ἐλισάβετ Φρό.

Ὁ Ἰωάννης Ὁβάρδος, γεννηθεὶς τῷ 1726, ἦτον υἱὸς πλουσίου ἐμπόρου. Δεκαεξαετῆς ἀπώλεσε τὸν πατέρα καὶ οὕτως ἐγένετο κύριος σημαντικῆς περιουσίας, τῆς ὁποίας ἡ διαχείρισις ἀφένθη εἰς αὐτὸν χάρις εἰς τὴν πρῶτον ἀριμότητα τοῦ χαρακτῆρος του· «Πολὺ γὰρ ἔσει

φρόνησις ἀνθρώποις» κατὰ τὸν Σολομῶνα. Τῇ συμβουλῇ τῶν ἰατρῶν ἐπεχείρησε μακρὰς θαλασσοπορίας πρὸς ἐπίρρωσιν τοῦ ἀσθενικοῦ σώματός του. Ἀπέπλευσε κατὰ πρῶτον διὰ τὴν Πορτογαλίαν, ἀλλὰ τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ ἐπέβαινεν ἐνφ' διέπλεε τὴν Γαλλίαν κατελήφθη ὑπὸ πειρατῶν· πλήρωμα δὲ καὶ ἐπιβάται ἐγένοντο αἰχμαλῶται. Ὁ Ὁβάρδος ὑπέφερε πολλὰ ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ. Ἐπὶ πολὺν χρόνον διέμεινε ἐν τῷ ὑγρῷ καὶ ὑπαρῶς τρώγλης δευνοπαθῶν, ἕως ὅτου ἐφθασαν τὰ λύτρα ἐκ τῆς Ἀγγλίας. Ἡ περίστασις αὕτη κατὰ θεῖαν πρόνοιαν παρουσιασθεῖσα διήγειρεν ἐν αὐτῷ τὴν κλησίαν του. Συνεμερίσθη τὴν τύχην τῶν αἰχμαλώτων καὶ ἐγνώριζε πλέον ἐκ πείρας τὴν δεινὰ τῆς αἰχμαλωσίας, ἔπερ οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ λησμονήσῃ. Πανταχοῦ βίαιον ἂν μετέβαινε ἐξῆται πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τῶν κρατουμένων· ἀντελήφθη δὲ φοβερῶν πραγμάτων. Ἐν Ῥώμῃ ἐπεσκέφθη τὰς παπικὰς ἐφορὰς καὶ ἐνόμισεν ὅτι μετηνέχθη εἰς αὐτὰς τὰς πύλας τοῦ ἔθνους. Τοσοῦτον φρικώδης ἦτο ἡ ἐν ταῖς δεσμοτηρίαις ἐκείναις δεσπόζουσα διαφθορά! Ἐπανελθὼν εἰς Ἀγγλίαν ἀπεφάσισεν νὰ ἐργασθῆ πάσῃ δυνάμει πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν αἰχμαλώτων καὶ δεσμοτῶν πρὸς ἐξχερστέρην δὲ ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ του ἐνέργησι καὶ κατάρθωσι νὰ περιβληθῆ τὸ ἀξίωμα τοῦ δικαστοῦ. Τὸ πρῶτον δ' ὑπὲρ ἐπέτυχεν ἦτον σταθερὸς τις τρόπος τοῦ φέρεσθαι τοὺς δεσμοφύλακας, οἵτινες κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἐξέμισθον τὴν θέσιν των, ἀποζημιούμενοι διὰ τοῦ ὀλέθρου τῶν δεσμίων. Ἀλλ' εἰς τοῦτο δὲν ἐφθασεν ἀμέσως· ἐδέησε νὰ ἐπισκεφθῆ ἅλας τὰς φυλακὰς τοῦ κράτους καὶ νὰ ἐνεργήσῃ σπουδαίας ἀναρτίσεις. Πανταχοῦ αἱ λεπτομέρειαι ἦσαν φρικώδεις. Ποῦ μὲν ὑπῆρχον δωμάτια, ὧν αἱ στῆλαι ἦσαν χθιαμαλώτιστα ἢ ὥστε νὰ δύνανται τις νὰ ἔσται ἔρθησι· ποῦ δὲ ἀτμόσφαιρα θυσώδης καὶ μεμιασμένη· πανταχοῦ δὲ ἀποτρόπαιος διαφθορὰ ἦθῶν. Συνεπεία τῶν ἐξαγομένων τῆς ἐξετάσεως ταύτης ὁ Ὁβάρδος ὑπέβαλεν αἰτήσιν εἰς τὸ Κοινοβούλιον, δι' ἧς ἐξήγησε τρία τινα· 1ον Νὰ οἰκοδομηθῶσι φυλακαὶ τοιαῦται, ὥστε νὰ δύνανται οἱ κατεδίκων νὰ ζῶσιν ἀνθρωπίνως· 2ον Ἐκαστος τῶν κατεδίκων νὰ ὑποβληθῆ εἰς ἰδίαν ἐργασίαν· 3ον Νὰ ὑπάρχωσι διαμερίσματα χωριστὰ διὰ τοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναῖκας, τοὺς νέους καὶ τοὺς γέροντας. Τὸ Κοινοβούλιον ἀπένευμεν ἐνχαριστίας εἰς τὸν αἰτήσαντα καὶ ἀφῆκε τὴν ὑπόθεσιν νὰ παρτείνηται. Ἀλλ' ὁ Ὁβάρδος δὲν ἀπεθαρρύνθη, ἀλλ' ἐπέμεινε ἐνέργειαν φωνῆν καὶ προσεπάθει νὰ ἀκουσθῶσιν αἱ δίκαιαι αὐτοῦ ἀπαιτήσεις. Κατὰ τὰ δέκα καὶ τέσσαρα τελευταία ἐτη τῆς ζωῆς του ἐπεσκέφθη ἐκ νέου ἅλας τὰς φυλακὰς τῆς Ἀγγλίας καὶ περιηγήθη

διάφορα κράτη τῆς Εὐρώπης. Πανταχοῦ δὲ ἐθετε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τοῦ χριστιανικοῦ τούτου ἔργου· ἀπηθύνετο εἰς ἡγεμόνας καὶ ἐρχοντες, ἐξελικάρει, ἐπίεξε, καὶ κατόπιν μετὰ παρελεύσιν τινας χρόνους ἐπαί ἤρχετο, ὅπως βεβαιωθῆ ἐὰν ἡ προτέρα αὐτοῦ ἐπισκεψίς ἀπέβη καρποφόρος. Οὐδέμις προσωπικῆς θυσίας ἐφείδετο, δόσις ἐπρόκειτο περὶ τῶν κατεδίκων. Ὅτε ἐπεσκέφθη τὴν Πετρούπολιν, ἡ Αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη προσεκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀδελφὴν, ἀλλ' οὗτος ταπεινοφρόνως ἀπεποιήθη τὴν τιμὴν ταύτην καὶ ἀπήνησεν εἰς τὴν Αὐτοκράτειραν οὕτως· «Δὲν ἤλθον ἵνα ἐπισκεφθῶ τὰ μέγαρα σας, ἀλλὰ τὰς φυλακὰς σας.» Ἐνφ' δὲ οὗτος ἐξῆ λιτότατα, ἡγεμονικῶς ἐδαπάνη ἐκεῖ, ὅπου ἠδύνατο νὰ ἐλιπίξῃ, ὅτι αἱ θυσίαι του θὰ ἐπέφερον σημαντικὴν βελτίωσιν εἰς τὴν τύχην τῶν δεσμίων. Κατὰ τὰς διαφόρους αὐτοῦ περιηγήσεις ἐδαπάνησε 600,000 μάρκας δι' ἔργον, ὅπερ κατέστη ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ βίου του. Πανταχοῦ, ὁπόθεν καὶ ἂν διήλθε, τὸ ζήτημα τῆς μεταρρυθμίσεως τῶν φυλακῶν ἐγένετο ζήτημα τῆς ἡμέρας. Ἐνεκεν τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ ἤρχισαν οἱ ἀριμόδιαι νὰ ἐνωδῶσιν, ὅτι ἡ κοινωνία κολάζουσα τὸν ἐνοχον ἔχει τὸ δυνατὸν πρὸς διόρθωσιν αὐτοῦ. Ὁ πάπας Πίος 7ος, κατανοήσας τὸ μέγεθος τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης, ἦν ὁ Ὁβάρδος ἐξῆται διὰ τῶν ἀγῶνων αὐτοῦ, μετὰ μακρὰν συνέντευξιν ἀποχαιρετῶν αὐτὸν τῷ εἶπε· «Γινώσκω ὅτι σεῖς οἱ ἄγγλοι οὐδεμίαν ἀξίαν ἀποδίδετε εἰς τὴν εὐλογίαν ἐνὸς πάπα, ἀλλὰ σκέφθητι, βῆ σε εὐλογεῖ εἰς πρεσβύτης.»

Ἡ Πανσουλβανία ὑπῆρξε τὸ πρῶτον κράτος, ὅπερ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν τῶν μεταρρυθμίσεων τῶν φυλακῶν, ἦν ἡνωξεν ὁ Ὁβάρδος. Ὅτε πρῶτον εἰσῆχθη τὸ σύστημα τῆς ἀναίτια καθείρησις, ὅπερ ἐθεωρήθη ὡς μεγάλη πρόδοσις ἀπέναντι τοῦ φρικώδους φέρθη μέρην, ὅπερ ἕως τότε ἐβασίλευεν. Ἡ ἀπομόνωσις τοῦ κατεδίκου προφυλαττομένου ἀπὸ τοῦ μιάσματος διεφθαρμένου περιβάλλοντος ἠδύνατο νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐξάσκησιν θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ἐνεργείας ἐπ' αὐτοῦ.

Τὸ ἔργον, ὅπερ ὁ Ἰωάννης Ὁβάρδος ἤρχισε τόσον ἐπιτυχῶς, ἐπανελάβε μετὰ εἰκοσιπέντε περίπου ἔτη ἡ Ἐλισάβετ Φρό, γεννηθεῖσα ἐν Λονδίνο τῷ 1730 καὶ νυμφευθεῖσα πλουσίον τινα ἔμπορον. Ἡ εὐσεβὴς καὶ φιλόανθρωπος αὕτη γυνὴ ἤκουσε νὰ γίνηται λόγος περὶ τῆς κακοδαμιμονίας τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατουμένων. Τοῦτο ἐγέννησεν εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἰδῇ ἰδίως ὅμοια τὴν κατάστασιν ταύτην καὶ εἰσῆλθεν εἰς φυλακὴν μετὰ τινῶν φίλων της. Τὰ προσομιμματα, ἔπερ τῇ ὑπέδειξαν ὀλλοί, ἤθελον ἀποθαρρύνῃ αὐτήν, ἐὰν μὴ ἡ

τὸν χαρακτῆρος ἀποφασιστικοῦ. Ἐπέκεινα εἰς τὴν ἐσωτερικὴν παράκλησιν οὐδεμιᾶς περιστάσεως ἠμέλησεν, ὅπως λαλήσῃ περὶ τῆς ἀγαπῆς αὐτῆ ὑποθέσεως· δὲν ἐβράδυνε δὲ νὰ συστήσῃ ἐν Λονδίνο ἐταιρίαν πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν κατεδίκων. Δὲν περιορίσθη δὲ ἕως ἐδῶ. Ἐσθάνθη ἐαυτὴν ὠθυμένην νὰ θέσῃ αὐτῇ ἡ ἰδία τὴν χεῖρα εἰς τὸ ἔργον καὶ νὰ ἀγωνισθῆ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν βουλῶν της. Κατανοήσασα διὰ τῆς πίστεως πᾶσαν δειλίαν καὶ πάντα φόβον ἀπεφάσισε νὰ ἐπισκεφθῆ ἐκ νέου κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως τὰς φυλακὰς τοῦ Λονδίνου. Ἐν χάριτι σταυρῷ, περιέχοντι δύο μεγάλας καὶ δύο μικρὰς αἰθούσας, εὔρε τριακοσίας γυναῖκας συμφυρομένους μετὰ τῶν τέκνων των. Μόλις δύνανται τις νὰ φαντασθῆ τὴν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν φθορὰν ὧς καὶ τὴν ἠθικὴν ἐξαχρείωσιν, ἥτις ἐβασίλευεν ἐν τῷ οἴκῳ ἐκείνῳ τότῃ. Ὁ δεσμοφύλαξ ἐπειράθη νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐγγυὴ χριστιανὴν νὰ εἰσέλθῃ ἐκεῖ ἄνευ συνουσίας, καὶ ἐπειδὴ ἐκαίνη ἐπέμεινε, συνεβούλευσεν αὐτὴν νὰ τῷ ἀφήσῃ τὸ ἡμερολόγιον καὶ τὸ βαλάντιόν της· ἀλλ' ἡ Ἐλισάβετ ἐδήλωσεν, βῆ ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ μόνη καὶ χωρὶς τινος ἐπιφυλάξεως. Ἡ ἀπόπειρα τὴν ἐδικαίωσεν. Οὐχὶ μόνον δὲν ἐκακοποίησεν αὐτήν, ἀλλὰ καὶ ἐδέχθησαν προσηγνῶς καὶ μετ' ἐνθυμοσύνης ἤκουσαν, βῆ ἐσκέφθη νὰ συστήσῃ ἐν σχολεῖον ἐν τῇ εἰρηκῇ δι' αὐτὰς. Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας μόνην βουηθὴν ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ εἶχε νέαν τινα κατὰδικον κρατουμένην διὰ κλοπῆν. Μετ' ὀλίγον τὸ ἔργον ἔλαβε τοιαύτας διαστάσεις, ὥστε ἡ Ἐλισάβετ συνέστησεν ἐπιτροπείαν ἐκ κυριῶν, αἵτινες νὰ βοηθῶσιν αὐτὴν εἰς τὴν κατασκευὴν ἐνδυμάτων, εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ θείου λόγου, εἰς τὴν μετάδοσιν γνώσεων τῆς ἐργασίας καὶ τῆς τάξεως, καὶ ἐν ἐπὶ λόγῳ εἰς τὸ νὰ μορφωθῶσιν αἱ θυστεργεῖς ἐκεῖναι κατὰδικαὶ οὖτως, ὥστε μίαν ἡμέραν νὰ καταλάβωσιν ἐντιμον θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἐπὶ τριάκοντα περίπου ἔτη ἠκολούθησεν ἡ Ἐλισάβετ τὸ ἔργον της μετ' ἀφοσιώσεως ἀκαταβλήτου. Ἐσχολήθη δὲ τοσοῦτον δραστηρίως καὶ αποτελεσματικῶς, ὥστε πολλὰς τῶν γυναικῶν ἐκείνων καλῶς μορφωθείσας μετέφερεν εἰς τὰς ἀγγλικὰς ἀποικίας. Ἰνα μὴ κινδυνεύωσι δὲ νὰ ἀπολέσωσι κατὰ τὸν μακρὸν διάπλουν βῆτι καλὸν εἶχον ἀποκτηθῆ ἐν τῇ εἰρηκῇ διαμίσεν ἐξ αὐτῶν ἐπιστάτας εἰς ἧς ὄφειλον ἀπλότου ὑπακοήν. Ἐφωδίασε δ' αὐτὰς με βιβλία τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ με βιβλία πρὸς κατασκευὴν χειροτεχνιμάτων, ἔπερ ἠδύνατο νὰ ἐκποιήσωσι πρὸς ὠφέλειαν των ἐν ταῖς ἀποικίαις. Τὴν στιγμήν δὲ καθ' ἣν τὸ πλοῖον ἦτον ἔτοιμον πρὸς ἀπόπλουν ἐπιβιβασθεῖσα καὶ αὐτῇ συνήγαγεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τὰς κατεδικούς καὶ γυναι-

ρέλιον ἐκφέρειν περιθέοντα.» Ἐπίσης καὶ εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν «Ἐπ' εὐαγγελίοις ἐστεφανωμένοι κήρυξ». (Ἀριστείδης τόμ. 1 σελ. 174) καὶ Ἀριστοφ. Ἰππ. 847. «Εἰς ἐστεφάνου μ' εὐαγγέλια.» ἀντὶ ἐστεφάνου με εὐαγγέλια τοιαῦτα ἀπαγγέλλαντα.» — Cicero ad Atticum 2, 3, 1. «Primum, ut opinor, εὐαγγέλια Valerius absolutus est.» καὶ 13, 40, 1. «Hanc nuntiat Brutus, illum ad bonos viros? εὐαγγέλια.» — «Τὰ ἀπὸ τῆς Ρώμης εὐαγγέλια ἦκε» (Ἰωσ. Ἰουδ. πολ. βιβ. 1 κεφ. 11, § 5.

Πλὴν τῆς σημασίας ταύτης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐσήμαινε καὶ τὴν διδομένην ἀμοιβὴν τῷ κομιστῇ ἀγαθῆς ἀγγελίας· οὕτω παρὰ Πλουτάρχου εἰς Ἀρταξέρην (κεφ. 14) «εὐαγγελίαν δέντερεῖτα», δῶρα δηλονότι δοθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀρταξέρξου πρὸς ἐκείνον ὅστις δεύτερος ἀνήνεγκεν αὐτῷ τὴν εὐφορσίαν ἀγγελίαν, «τὰ διδόμενα τῷ δευτέρῳ εὐαγγελισαμένῳ δῶρα.» (Sert. c. 11). «Νίκην τινὰ τῶν ἐαυτοῦ στρατηγῶν ἀκούσας, . . . τὴν ἔλαφον ἐστεφανωμένην ἐπ' εὐαγγελίῳ προῆγεν, ἐνθυμεισθῆναι παρακαλῶν καὶ τοῖς θεοῖς θύειν, ὡς ἀγαθὸν τι πευσόμενος.» — Οὕτω καὶ ὁ Ὀμηρος (Ὀδ. β. στ. 156.) «Ἐὐάγγελιοι δέ μοι ἔστω», καὶ στ. 168 «ὦ γέρον, οὐτ' ἔρ' ἐγὼ εὐάγγελιοι τὸδε τίσω», περὶ ὁ σχολιαστὴς Bothe ἐξηγεῖ τοιοῦτοτρόπως «Ἐὐάγγελιοι» donum pro laeto nuntio. Ipse nuntius lactus intelligitur, cum haec et similia dicunt, εὐαγγέλια θύειν, εὐαγγέλια στεφανοῦν: (V. Aristoph. Phi. 759, Igu. 598 607). — Ἐὐαγγέλιον ἐκ Φιδελίου κρέας ἀπέστειλαν (Πλουτ. ἠθικ. σελ. 347). «Βράδιον ἀπολήψῃ τὸ εὐαγγέλιον» (Ἀγημητρ. κεφ. 8). «O suaves epistolae tuas, uno tempore mihi datas, duas! quibus εὐάγγελια quae reddam nescio; deberi quidem plane fateor» (Cicero ad Atticum 2, 12). — Ὡσαύτως καὶ ὁ Χρυσόστομος μεταχειρίζεται τὴν λέξιν ἐν Ὁμιλίᾳ θ' εἰς τὰς Πράξεις «Τὸ εὐαγγέλιον τοῦτό ἐστι· τὰδε σοι ἔσται ἀγαθὰ· καθάπερ καὶ ἐν τῇ συνθηκῇ φασὶ πρὸς ἀλλήλους οἱ ἄνθρωποι, τί μοι τῶν εὐαγγελίων; ὁ πατήρ σοι ἦξει, ἡ μήτηρ σου.»

Ἐὐάγγελια εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἐδήλον τὴν θυσίαν διὰ τὴν εὐφορσίαν ἀγγελίαν. Οὕτως ἐν Ἰουδαίῳ Ἀραιοπαρτικῷ κεφ. 142 ἀπαντῶμεν «ἐπὶ τοιαύταις πράξεσιν εὐαγγέλια μὲν δις ἦδη τεθύκαμεν.» — Ἐν Ξενοφῶντος Ἑλληνικοῖς 1, 6, 37. «ἔθνε τα εὐαγγέλια» καὶ 4, 3, 14 «ἐβουθύτει ὡς εὐαγγέλια.» Ἐν Ἀριστοφάνους Ἰππεύσιν 654 «ἐπὶ συμφοραῖς ἀγαθαῖσιν εἰσηγγεμένους εὐαγγέλια θύειν ἐκατὸν βοῦς τῷ Θεῷ.» Ἀίσχινου σελ. 76, 23 «εὐαγγελίων θυσίας.» Διοδώρου 15, 74, τοῖς Θεοῖς εὐαγγέλια θύσας, Πλουτ. ἠθικ. 846, εἰ. «Τῶν Ἀθηναίων εὐαγγέλια θύοντων.»

Ἐβραϊστὶ λέγεται μεσορὰ παρὰ τὸ ρῆμα μασάρ ἐν χρῆσει μόνον ἐν τῷ πιαλικῷ τύπῳ σημαίνον φέρειν εὐάρεστον ἀγγελίαν (B. Βασιλ. ιη' 19). «Καὶ Ἀρχμάας υἱὸς Σοδὸν εἶπε, δρόμοι δὴ καὶ εὐαγγελιστῶ τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἔκρινε κέρως ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ.» — Α'. Βασιλ. λα'. 9 — Α'. Παραλ. Ι. 9.

Ἐὐάγγελιοι ἐν τῇ Κ. Α. σημαίνει τὴν καλὴν ἀγγελίαν τῆς ἐλεύσεως τοῦ λυτρωτοῦ τῆς ἀνθρωπότητος Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῷ τιμῷ τοῦ ἁγίου αἵματι ἐν τῷ σταυρῷ ἐκχυνθέντι ἠρθῆ τὸ τῆς ἁμαρτίας μεσότειχον, καὶ συναφιλώθη ὁ ἄνθρωπος τῷ Θεῷ ἀποκαταστάσης πάλιν τῆς μετ' αὐτοῦ κοινωνίας. «Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον, ὃ εὐαγγελισάμεν ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἐστήκατε. Αἰ οὐ καὶ σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμεν ὑμῖν, εἰ καὶ ἐχετε, ἐκτὸς εἰμὴ εἰκὴ ἐπιστεῦσατε. Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρελάβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ τὰς γραφάς» — (Α'. Κορινθ. ιε'. 1-3). — Ἐὐάγγελιοι δηλοῦν τὴν χαρμόσυνον ἐδήσιν τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἰδρύσεως τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Σωτήρος. «Καὶ περιῆγεν ὄλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρῦσσων τὸ εὐάγγελιον τῆς βασιλείας» (Ματθ. δ'. 23). Αὐτὴ δὲ ἡ αἰώνιος καὶ πνευματικὴ βασιλεία προὐφητεύθη ὑπὸ Δαυὶδ τοῦ Προφῆτου. «Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων ἐκαίνων, ἀναστήσει ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν, ἣτις εἰς τοὺς αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαὸς ἕτερος οὐκ ὑπολείφθησεται, λεπυνεῖ καὶ λιμνήσει πάσας τὰς βασιλείας, καὶ αὕτη ἀναστήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας.» (Δαν. β'. 44). καὶ (ζ'. 13, 14) «Ἐθεώρουν ἐν ὄραματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ, μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος, καὶ ὥς τοῦ καλαίου τῶν ἡμερῶν ἐφθασε, καὶ προσηνέχθη αὐτῷ. Καὶ αὐτῷ ἐδόθη ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ βασιλεία, καὶ πάντες οἱ λαοί, φυλαὶ καὶ γλώσσαι αὐτῷ δουλεύσουσιν· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ, ἐξουσία αἰώνιος, ἣτις οὐ παρελεύσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται.» — Οὕτω καὶ ἐν Μάρκῳ α', 14. «Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν κηρῦσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.»

Ἐνίοτε, καίτοι σπανιώτερον, εὐαγγέλιον δηλοῦν τὴν τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας διάδοσιν (Α'. Κορινθ. θ'. 14) «Ὅπως καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν.» (B'. Κορινθ. 1'. 14). «Ὅ γὰρ ὡς μὴ ἐπινοούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνωμεν ἑαυτοὺς· ἔχει γὰρ καὶ ὑμῖν ἐφθάσαμεν

ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ.» — Ἡ φράσις Ἐὐάγγελιοι Θεοῦ ἐκφράζει τὴν Χριστιανικὴν διδασκαλίαν, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῶν ἐξῆς χωρίων (Ρωμ. α'. 1-3) «Παῦλος δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφορισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ», ὃ προεπηγγέλτατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἀρίαις, Περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα», — καὶ αὐτόθι θ. «Μάρτυς γὰρ μοῦ ἐστίν ὁ Θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματι μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνηστὴν ὑμῶν ποιοῦμαι.»

Ἡ λέξις εὐαγγέλιον εὐρηται καὶ ὡς ἐπιγραφὴ τῶν εὐαγγελίων Ματθαίου, Μάρκου, Λουκᾶ καὶ Ἰωάννου, ἦται τῶν βιβλίων ἐκείνων τῶν γεγραμμένων ὑπ' αὐτῶν καὶ περιεχόντων τὰ περὶ τοῦ βίου, κηρύγματος καὶ ἔργων τοῦ Σωτήρος.

Τοιαῦτα εἶνα αἱ διάφοροι ἀπαντῶσαι χρήσεις τῆς λέξεως παρὰ τε τοῖς θύραθεν καὶ παρὰ τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ. Νῦν μεταβαίνομεν εἰς τὸ Β'. Μέρος, ἐνθα ὡς οἶόν τε συντόμως προσπαθήσομεν νὰ δεῖξωμεν ὅτι ὕψως ἡ ἀλήθεια ἐν τῷ εὐαγγελίῳ ὑπάρχει, καὶ αὕτη εἶνε ἡ μόνη σύμφωνος πρὸς τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν.

Ἀλλὰ τοῦ λόγου ὄντος περὶ εὐαγγελίου φρονούμεν ὅτι ὁραλλόμεν ν' ἀπονεύσωμεν πλείστας ὕσας εὐχαριστίας ταῖς βιβλικαῖς ἐκείναις ἐταιρίαις, αἵτινες τὴν εὐχερῆ διάδοσιν τῶν Γραφῶν σκοποῦσαι ἐτύπωσαν ταύτας ἐν μυριάσιν ἀντιτύπων καὶ ἐν τοιοῦτῳ σχήματι, ὥστε τὸ σπουδαιότατον ἐξ ὧσιν ποτὲ ἐφάνησαν ἐν τῷ κόσμῳ ἢ θέλουσι φανῆναι ἐν τῷ μέλλοντι συγγραμμάτων κατέστη τὸ ἐδωρότατον καὶ λαυ εὐμετακόμιστον, δυνάμενον καὶ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ σοφωτέρου νὰ περικοσμή καὶ τὴν καλύβην τοῦ γεωργοῦ νὰ στολιζῆ. Ὅτε χειρῶναξ δύναται νὰ γίνηται κάτοχος τοῦ θεῖου τούτου βιβλίου καὶ ὁ βυθὺπλοῦτος πᾶς δὲ πατήρ ὠραιότατον προσοῖσι δῶρον τοῖς ἑαυτοῦ τέκνοις.

(Ἀκολουθεῖ.)

Ζήσιμος Γ. Τυπάλδος.

Καθηγητής.

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ

ΩΣ ΘΕΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΞΤΙΚΟΣ

Ἐὰν ὑπάρχωσι κοινωνικοὶ θεομοί, πνευματικαὶ δυνάμεις ἢ ἀρχαὶ ἱκαναὶ νὰ συγκινῶσιν ὁλόκληρον τὸν ἄνθρωπον, μία τούτων καί, ἐκ πολλῶν ἀπόψεων, ἡ πρώτη, εἶνε ἡ θρησκεία. Πατρίς καὶ Πολιτεία, Ἐλευθερία καὶ Δίκαιον, Ἐπιστήμη καὶ Τέχνη, Οἰκογένεια καὶ Τιμὴ,

ἀσκοδοῦν ἀναντιρρήτως μεγάλην ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐπιρροήν. Ἀλλ' ἡ ἱστορία τῶν ἐθνῶν καὶ ἡ καθ' ἡμέραν πείρα μαρτυροῦσιν, ὅτι πάνταν ὑπέρκειται ἡ δύναμις τῆς Θρησκείας, ἔχουσα τὸ κράτος καθολικὸν καὶ ἀπροσμάχητον, καὶ μόνη, ἐφ' ὅσον ζῆ ἐν ταῖς ψυχαῖς, δυναμένη νὰ ἀγγέλλῃ ἄτομα καὶ λαοὺς εἰς ἀκμὴν καὶ μεγαλοφυΐαν. Διότι ἐνθεν μὲν σηρίζεται ἐπὶ τῆς πίστεως εἰς τὴν πραγματικότητα ἀκείρου ὄντος, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἀρχὴ πάντων καὶ ὁ λόγος τῆς παγκοσμίου ἀρμονίας καὶ τάξεως, ἐνθεν δὲ ὑποτίθησι τὴν πρὸς τοῦτο ἀναφορὰν τοῦ πεπρασμένου, ὡς κοινωνίαν πνεύματος πρὸς πνεῦμα, καὶ ἐκρυμένως πιστεῖται ὅτι τὸ μὲν ἔπειρον φανεροῦται εἰς τὸ πεπρασμένον πνεῦμα, τοῦτο δὲ δύναται νὰ ὑψῶται ἔκρηξις ἐκείνου. Τοιαύτη λοιπὸν οὕσα, κατακυριεύει ἀπάσης τῆς ψυχῆς καὶ εἰσχωρεῖ εἰς τὰ μύχια τῆς συνειδήσεως ἡμῶν. Προβάλλουσα εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰ ὑψίστα προβλήματα περὶ τῆς ἀρχῆς του, περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ του, ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ ἀευνήσει τὰ βλέμματα ἐπ' αὐτήν, νὰ ἐρευνησῆ τὰ βάθη τῆς φύσεως αὐτοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτόν, καὶ εἰ τι ὑπάρχει ἐν αὐτοῖς ἀφθαρτον καὶ αἰώνιον, προσάγουσα δὲ καὶ τὴν λύσιν τῶν ζητημάτων τούτων, ἱκανοποιεῖ τὴν πρὸς ζήτησιν τῆς ἀληθείας ὁρμὴν τοῦ ἀνθρώπου, καταπαύει τὴν ἀνησυχίαν του, καὶ συνδιαλλάττει αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὰ περὶ αὐτόν. Διότι τὰ προβλήματα ταῦτα, ἀποτελοῦντα τὸ μεγαλεῖον ἡμᾶ καὶ τὸ βασανιστήριον τῆς ἀνθρωπότητος, ἐγείρονται ἀπάνυτως, καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ χαρᾷ καὶ ἐν τῇ βαθυτάτῃ λύπῃ, ἀπαιτοῦνται λύσιν· καὶ ἐὰν θελήσωμεν νὰ ἀποστρέψωμεν ἀπ' αὐτῶν τὴν προσοχὴν, ἰδοὺ παρακροῖμα δεσμεύει αὐτὴν ἐδυσωπήσιος καθηγητῆς ἀπίσιος, ὁ Θάνατος. Διὰ ταῦτα αἱ συγκινήσεις καὶ τὰ αἰσθητάματα, ἅπερ ἡ θρησκεία ἐξεγείρει, ἡ χαρὰ καὶ ἡ λύπη, ἦν γεννᾶ, εἰσὶν ἱκεῖροι. Ὅταν δὲ ἐπικρατήσῃ γεννᾶ τὴν ἠθικότητα καὶ τὴν εὐσέβειαν, καὶ ἀποβαίνει δύναμις ἐξόχως ἐκπολιτικὴ, ἐπειδὴ ἔργον ἔχει νὰ ἀφυπνίσῃ τὸ αἰσθημα τοῦ θεοῦ, νὰ διατηρῆ γρηγοροῦσαν ἐν τῇ συνειδήσει τὴν ἰδέαν τοῦ ἀκείρου καὶ τοῦ τελείου, πρὸς ὃ ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει διηγεσθῆς νὰ εἰσῆ, αὐτὸ μέτρον, αὐτὸ κανὼνα καὶ ἐλατήριον ἔχων, ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ ἐν τῇ πράξει, ἐν τῷ δικαίῳ καὶ τῇ πολιτείᾳ, ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ τέχνῃ.

Τοιαύτης οὕσης τῆς θρησκείας, ἔπειτα ὅτι τὴν ἐσωτερικὴν ἐνέργειαν, τὴν ἀρετὴν, τὴν εὐσέβειαν ἡμᾶ καὶ τὸ σθένος τῆς ψυχῆς, οὐδὲν ἕτερον διατράνω ἀλλίῳ ἢ ἡ ἐνδελεχῆς καὶ σοβαρὰ ἐργασία περὶ τὴν γνώσιν τῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν. Τῆς ἀληθείας ἡ γνώσις εἶνε τὸ ὑπέροτατον τῆς ζωῆς συμφέρον. «Αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκασί σε τὸν ἀληθι-

νόν Θεόν καὶ ἢ ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν οἱ πέν ὁ Θεὸς ἀνθρώπος. Ἡ γνώσις αὐτῆς, τῷ ἔθνει, εἶνε ἡ φυσικὴ καὶ ἀκαθάρατος κίνησις τῆς ψυχῆς, ἀνάγκη βαθυτάτη, ἢν αὐτὸ τὸ Ἄπολύτου ἐξήγειρε καὶ ἐνεφύτευσε ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν, διότι ἕνα τοῦτο ἐπιφανῆ εἰς αὐτήν, γαννῶ τὴν ἔρσειν ἑαυτοῦ, καὶ μετὰ τῆς ἐφάσεως τὴν δύναμιν τῆς μέχρις αὐτοῦ ἀνυψώσεως διὰ τῆς γνώσεως καὶ τῆς πράξεως. Καὶ ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία, καταδείξασα τὸ πρὸς τὴν ἀλήθειαν σχίσμα τοῦ ἀνθρώπου, ἐξήγειρε καὶ ἐπὶ μάλλον ἀνέπειυξεν ἐν ταῖς ψυχαῖς τὴν ἀνάγκην αὐτήν, ἣτις συγκινεῖ καὶ καταπονεῖ αὐτάς. Οἱ ἑνθρώποι εἰρήνην ζητοῦσι καὶ ἀνάπαυσιν ἀλλοχοῦ, ἐν τῇ πολιτικῇ κινήσει π. χ. καὶ ἐν τῇ νομοθεσίᾳ, ἀλλ' εἰς μάτην, διότι ἐν μόνῃ τῇ θρησκευτικῇ ἀλήθειᾳ καὶ ἐν τῇ γνώσει αὐτῆς ἔγκειται ἡ σωτηρία. Πλὴν, ἀπαυτεῖται ἕξις τῆς καρδίας καὶ ἐνέργεια τοῦ πνεύματος, καὶ τότε οὐδὲν δύναται νὰ ἀντιστῆ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ἀλήθειας καὶ τὴν λύσιν τοῦ μυστηρίου, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει ἡ ἀνθρωπίνη δύναμις ὅπου ὄμως ἡ καρδιά εἶνε παρὰ καὶ τὸ πνεῦμα ἀδρανὲς καὶ παραλυτικόν, ἡ ἀλήθεια, μὴ ζητούμενη, δὲν εὐρίσκεται, καὶ οἱ ἑνθρώποι κάθηνται ἐν σκοτει καὶ σκιᾷ.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶνε ὀδυνηρὰ ἡ ἀδιαφορία καὶ ἡ ὀλιγωρία, ἣν ἔχομεν πρὸς τὴν θρησκείαν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἣτις ἔχει εἰς ἀμφιβολίαν καὶ σκεπτικισμόν. Ἀγνοοῦμεν, φαίνεσθαι, ὅπως τὴν τιμὴν, ὁπόσον θαυμασμοῦν ἐξερῆσαι ὁ ἕλεος τῆς θρησκευτικῆς ιδέας ἀγών, ἔστω καὶ ἀραλερῶς καὶ ἀτελῶς, πλὴν πάντοτε ἐν χρηστότητι καὶ εὐλαβείᾳ διεξαγόμενος. Διότι οἱ ἀγωνιζόμενοι δείκνυνται ὅτι διψῶσιν ἀλήθειαν, ὅτι διατηροῦσιν ἑσβεστον τὸν σπινθήρα τοῦ Θεοῦ πυρὸς τῆς ζωῆς καὶ τῆς δόξσεως, ὅτι τέλος ἡ συνειδήσις τοῦ Θεοῦ οὕτε ἐπισκοπίσθη οὕτε ἐφθάρη παρ' αὐτοῖς. Τοιοῦ του ἀκριβῶς ἀγαθὸν σχεδὸν ἀμοιροῦμεν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, μὴ ἀπολαύοντες αὐτῆς τῆς πρώτης μακαριότητος, τῆς τῶν πτωχῶν τῷ πνεύματι, τῶν συναισθανομένων δηλαδὴ τὴν ἰδίαν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν ἔνδειαν καὶ ὀργάνων πρὸς πληρῶσιν τοῦ κεινοῦ. Καὶ ἡ προκειμένη μελέτη ὑποδεικνύουσα τὴν ἀνάγκην τῆς πληρώσεως αὐτῆς, θὰ κριθῆ ἴσως ἐξία ἀναγνώσεως.

Ἄλλοτε ὑπεγνώσαμεν τὰς σχέσεις τῆς θρησκείας πρὸς τὸν κοινωνικὸν βίον καὶ ἰδέα πρὸς τὸ ὀργανωτικὸν αὐτοῦ κέντρον, τὴν Πολιτείαν, ἐμμέσως δείξαντες καὶ τὴν ἀναγκαιότητα αὐτῆς. Ὡς ἄμεσον σχόλιον τῶν ῥηθέντων προκύπτει ἡ μεγάλη ἀναπλαστικὴ ἐπίδρασις τῆς θρησκείας, περὶ ἧς θέλομεν ὀμιλήσῃ, ἀφοῦ πρότερον ἀναίρεσάμεν δύο ἐνστάσεις, δύο γνώμας, λίαν κοινὰς καὶ ἐπι μάλλον κινὰς ὑποστάσεως. Κατὰ

τοὺς μὲν ἡ θρησκεία εἶνε ὄλως ἀτομικὴ ὑπόθεσις, ἀφορῶσα εἰς τὴν συνειδήσιν ἐκάστου ἡμῶν ἰδέα, κατ' ἄλλους δὲ εἶνε ἀπλή ἠθικὴ διδασκαλία, καὶ ὡς τοιαύτη δίδει νὰ ἀποκλείσῃ ὀργματα καὶ διδασκαλίαν περὶ τῶν θεῶν ἔχομεν τέλος καὶ τὴν ἄκραν ἀριστοτέραν, τοὺς ὑλιστάς, περὶ ὧν πρότερον ὀλίγα εἰπὰ θὰ εἰπωμεν.

Θρησκευτικοῦ βίου σήμερον κοινωνοῦσι μόνον σχεδὸν οἱ ἀπαίδαυτοι. Ἐν τῇ ψυχῇ ἀνθρώπων ἐπιστημόνων, μάλιστα δὲ τῶν θεραπευόντων τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ἢ εἰς Θεὸν πίστις καθίσταται ὀσημέραι ἀμφίβολος καὶ σπανία. Οὐδὲν ἕτερον κατ' αὐτοὺς ὑπάρχει ἢ ἡ βίλη καὶ ἡ κίνησις αὐτῆς, καὶ μόνον διὰ τῶν ἀτόμων καὶ τοῦ μηχανισμοῦ τῶν δύναται νὰ ἐξηγηθῆ ἡ φύσις καὶ ἡ ζωὴ, ἡ κοινωνία καὶ ἡ νόησις, ἀπλή θεωρομένη φυσιολογικὴ λειτουργία Ἐλευθερία, πνεῦμα, αὐθροισμὸς εἶνε φανταστικοπῆματα. Τοῦτο εἶνε τὸ Πιστεῖν αὐτῶν, καὶ ὄμως ὁμιλοῦσιν ἀπαύσιαι περὶ προῦδου, καὶ περὶ μεταρροθυμίας ἡθῶν καὶ θεσμῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ νόμος τῆς βίλης εἶνε ἡ ἐξωτερικὴ ἀνάγκη, τὸ ἐξῴθεν ὀρίζεσθαι, πῶς δύναται νὰ συμβιβασθῆ ἡ τυφλὴ αὐτὴ ἀνάγκη πρὸς τὴν ἱστορικὴν κίνησιν καὶ προῦδου, πρὸς τὴν ἠθικὴν ἔλευθερίαν, τὴν εὐθύνην, τὸ καθήκον; Ἐπειτα οὐδὲν ὑπάρχει τὸ συνθηματικόν, καὶ οὐδὲν ἔν ἡ μορφή ὅπως δύναται νὰ ἐξηγηθῆ διὰ τοῦ πεπωμένου ἢ διὰ τῆς ἀνθαιρέσιαις καὶ τῆς πανουργίας. Διότι ταῦτα εἶνε μόνιμα καὶ ἀναλλοιώτα, παρῆρονται δὲ καὶ μεταβάλλονται οἱ ἐξωτερικοὶ τρόποι, καθ' οὓς ὑπάρχουσι. Διὰ ἀνάγκην μὲν νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν σχετικὴν ἐξίαν τῆς βίλης, ἀλλὰ πολλῶ μάλλον θέου νὰ τηρῶμεν ἀπαρὰβίαστα τὰ δίκαια καὶ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Πνεύματος, οὗ ἡ ὑψίστη ζωὴ εἶνε ἢ ἐν τῇ θρησκείᾳ διαλλαγή πρὸς τὸν Θεόν, ἢ μετάνοια, ἢ ἀνάστασις καὶ ἡ συνεχῆς ἀνύψωσις τῆς συνειδήσεως εἰς τὴν ἔλευθερίαν καὶ τὴν ἀλήθειαν. Ἐπομένως κρέπει νὰ καταπολεμηθῆ αὐτὴ ἢ πρὸς ἀποθέσειν τῆς βίλης ὀρμή, ὡς ὀλεθρία τῷ πνεύματι τῆς κοινωνίας ἡμῶν. Οὐχ ἦττον ὄμως ἕτιος εἶνε καὶ ἡ γνώμη ἐκείνων ὅσοι πλαγίως ἀρνοῦνται τὴν θρησκείαν, περιορίζουτες αὐτὴν εἰς ἀπλοὺν αἰσθημα βίως ἐσωτερικὸν καὶ ἀδιάκριτον, εἰς ἀτομικὸν φαινόμενον, ἐνῶ εἶνε γεγονός καὶ θεσμὸς οὐσιαστικῶς κοινωνικῶς.

Ἐὰν ἐν τῇ θρησκείᾳ τελῆται ἡ διαλλαγή τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως πρὸς τὴν θεϊαν, τότε ζητητέον ποῦ καὶ πῶς τελειοποιεῖται ἡ μυστικὴ αὐτὴ ἔνωσις. Τοιοῦτον ζήτημα δὲν ἐτίθετο πρότερον, διότι ἡ θρησκεία ἐθεωρεῖτο θεσμὸς ἀξιοῦμενος καὶ μεγαλυνοῦμενος μετὰ τοῦ ἔθνους, καὶ ἀποτελὸν στοιχεῖον τῆς ὑπάρξεως του, οὐσιώδη σφαιραν τοῦ ἔθνικου πνεύματος. Ἀλλὰ σήμερον φαίνεται δυσχερὲς νὰ εἰρηγίς ποῖαν θέσειν

αὐτὴν κατέχει ἐν τῷ ἔθνικῷ βίῳ, οἱ δὲ πολέμοι περικλείουσιν αὐτὴν ἐν τῇ προσωπικῇ συνειδήσει, ὡς μόνον αὐτὴν καὶ τὸν Θεὸν ἀποβλέπουσαν. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ σφαιρα αὐτῆς τῆς ἀπολύτου ἀληθείας ἀφορᾷ εἰς τοῦτο τὸ δεδομένον ἔτομον, ὕπερ δύναται νὰ φρονῆ περὶ αὐτῆς κατὰ τὸ δοκοῦν, νὰ ἔχη ἢ νὰ μὴ ἔχη θρησκείαν. Ὅποια μορφή!

Ἐὰν εἴπῃς ὅτι ἡ γεωμετρία, οἱ νόμοι τῆς φύσεως εἶνε ὑπόθεσις τοῦ Α. ἢ τοῦ Β., θὰ ἐγίνετο βεβαίως καταγέλαστος. Ἐὰν εἴπῃς ὅτι ἡ πολιτεία ἀφορᾷ εἰς μόνον τὸ ἔτομον, θὰ ἐξελαμβάνετο παρὰφρων. Διότι τὸ ἀληθὲς ἐν τῷ κρᾶτι, ἡ ἀλήθεια ἢ πολιτικὴ, ἀφορᾷ εἰς πάντας, εἰς τὴν κοινότητα. Ἀλλὰ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ θρησκεία ἀτομικὴ εἶνε ἐπι μάλλον ἀλλόκοτος ἢ κρᾶτος ἀτομικῆ. Διότι ἐὰν οἱ νόμοι καὶ οἱ διορισμοὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ πνεύματος εἶνε ἀλήθεια ἀπορῶσπος, πῶσφ μάλλον ἀπορῶσπος εἶνε ἡ θρησκεία, ἡ ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν ὑπεριότητα ἀλήθειαν, τὴν πηγὴν καὶ τὸ κέντρον πάντων τῶν νόμων καὶ πασῶν τῶν οὐσιῶν. Ἰδιάζον καὶ οὐσία τοῦ ἀνθρώπου εἶνε τὸ νοεῖν· νοῦ δὲ σημαίνει ὄψομαι εἰς τὸ ὑπεραισθητόν καὶ καθολικόν, καὶ τῶσφ μάλλον νοῦ καὶ ὄψομαι εἰς τὴν ἀλήθειαν, ὅσφ ἐπιμελέστερον ἀποβάλλω πᾶν προσωπικὸν αἰσθημα καὶ συμφῆρον, πᾶσαν ἔτομικὴν γνώμην καὶ δοξασίαν, ἵνα ὄλως βυθισθῶ καὶ ὡς εἰπεῖν ταυτίσθῶ πρὸς τὴν καθολικὴν καὶ ἀναγκαιὴν φύσιν τοῦ αντικειμένου, εἴτε ἡλικικὸν σύστημα, εἴτε ὀργανικὸν σῶμα, εἴνα τοῦτο, εἴτε ἡ ὑπεριότητα οὐσία, ὁ Θεός. Τοῦτο ἔστιν ἀγάπη τῆς ἀληθείας, τοῦτο λατρεία Θεοῦ. Διότι νοεῖν, διὰ τοῦτο ἔχει θρησκείαν ὁ ἄνθρωπος μόνος, καὶ γενικῶς εἰπεῖν, πάντοτε τὸ καθολικὸν καὶ τὰς καθολικὰς σχέσεις τῶν πραγμάτων ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν. Ἐν ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ οὐδεμία ἰδέα δύναμις ἢ πράξις ὑπάρχει προῦτον τοῦ ἀπλοῦ ἀτόμου, διότι τὸ ἔτομον ἕνα γυνυθῆν εἰσάγεται εἰς τὰς γενικὰς τῶν πραγμάτων σχέσεις καὶ εἶνε ὅτι εἶνε καὶ ἕνεκα τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἱστορικοῦ περιέχοντος, ἐν ᾧ κινεῖται, καὶ ἐνεκεν τῆς ἀγωγῆς καὶ διδασκαλίας, ὡς ἔλαβεν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ αἰτινες διέπλασαν νοῦν καὶ ψυχὴν. Ἐκαστος νηπιόθεν εὐρέθη ἐντὸς μεγάλου δικτύου παραδόσεων θρησκευτικῶν, ἠθικῶν, πολιτικῶν, βιοτεχνικῶν κλπ., αἰτινες ἐπαιδαγώγησαν καὶ ἐμόρφωσαν ἡμᾶς δεσπόσασαι πασῶν τῶν δυνάμεων ἡμῶν.

Καὶ ἡ θρησκεία λοιπὸν τὴν ῥέξαν ἔχει ἐν τῇ νοήσει. Ἀλλὰ δὲν μένει ἀφανὴς ἐν τῷ ἀδύτῳ τῆς συνειδήσεως. Ἄλλως, πρὸς τί τόσοι λόγοι καὶ ἀγῶνες περὶ ἔλευθερίας τῆς συνειδήσεως, ἀφοῦ ἐσωτερικῶς δύναται τις νὰ ἦ ἔλευθερος καὶ ἐν δεσμοῖς ὄν; Ἐπειτα πῶς δύναται νὰ ἀποκαλυφθῆ καὶ πραγματωθῆ ἐν τῷ ἀτόμῳ ὡς

ἀτόμῳ, ἐνῶ πρωτίστως ἀπαιτεῖ τὴν θυσιαν πάσης ἐπιθυμίας, γνώμης καὶ συμφέροντος ἀτομικοῦ. Τοῦ πεπερασμένου δὲ πνεύματος ἡ ὄψοσις εἰς τὴν ἀπόλυτον ἀλήθειαν εἶνε ἡ ἐπιγνωσις ἀληθείας κεκαθαυμένης ἀπὸ πάσης ὀξείας αὐθαιρέτου καὶ ἰδιοτροπού, καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς βουλήσεως ἀπὸ πάσης ἐγωιστικῆς ὀξείας. Ἀλλὰ τὸ ἔτομον, καίπερ ὀξείως συνδεδεμένον πρὸς τὸ κοινωνικὸν περιέχον, οὐδὲν ἐκπνέει, ὅμως ἐν τῇ ἀμαθείᾳ, τῇ ματαιότητι καὶ τῇ ἀλαζονείᾳ του, φαντάζεται ὅτι δύναται νὰ ἀπομονώται τῶν ἄλλων καὶ νὰ πλάτῃ ἰδίαν θρησκείαν, ἣτις ἀκριβῶς, διότι εἶνε προσωπικὴ αὐτοῦ θρησκεία, δὲν εἶνε ἡ θρησκεία. Ἡ ἀληθὴς θρησκεία δὲν δύναται νὰ ἦ ἐκτὸς τῆς κοινωνικῆς ἠθικότητος, καὶ ἡ ἰδέα τοῦ Θεοῦ ὑπάρχει ὡς πνεῦμα ἐν τῇ ἀλήθειᾳ Ἄδου οὐχλ ἐν τῷ ἀτόμῳ, ἀλλ' ἐν τῇ κοινότητι τῶν πιστῶν.

Κατὰ τὴν ἀποψιν αὐτὴν ἡ λατρεία, ἡ ἐσωτερικὴ δῆλα δὴ καὶ ἐξωτερικὴ ἐνέργεια, ἡ σκοπούσα τὴν πρὸς τὸ ἀπόλυτον ἀντικείμενον ἔνωσιν, θὰ ἦτο ψυχρά, ἄνευ ἐμπειροχόμενου, ἄσκοπος ὄψοσις πρὸς τὸ κενόν. Τῷ ὄντι, ἵνα μὴ μένη κενὴ καὶ ἀδιόριστος ἡ συνειδήσις, θέου νὰ ἔχη ἀντικείμενον διορισμένον, ἀπόλυτον, ἀνεξάρτητον καὶ ἀναγκαιόν, ὀποχρωατικὴν ἀσκοῦν ἐπ' αὐτῆς ἐπίδρασιν· δι' αὐτοῦ δὲ τὸ ὑποκείμενον, ἀποκαθαίρον ἑαυτὸ παντὸς μερικοῦ καὶ συμβαματικοῦ στοιχείου, ἀπαλλάσσεται τοῦ περιορισμοῦ του καὶ ἔχῃ ἐν Θεῷ. Ὁ τρόπος δὲ, κατ' ὄν πιστεῖται τις ὅτι ὀφείλει νὰ φέρηται πρὸς τὸν Θεόν, ἐφαρτᾶται ἐκ τοῦ τρόπου κατ' ὄν παρίστησι αὐτοῦ ἑαυτῷ. Ἐὰν λοιπὸν πιστεύῃ ὅτι οὐδεμίαν ἔχει γνῶσιν τοῦ Θεοῦ ὡς τοῦ ἀπολύτου, ἀναλλοιώτου καὶ ὄλως ἀνεξαρτήτου τῆς γνώμης του ἀντικειμένου, ἀδύνατον νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὀποχρεῖται νὰ ἐνεργῆ κατὰ ὀρισμένον τινα τρόπον. Καὶ γενικῶς, ἡ συνειδήσις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ περὶ αὐτοῦ συνειδήσις τοῦ ἀνθρώπου πάντοτε ἀντιστοιχοῦσι, καὶ ὅταν ἔχη τις ἀληθῆ γνῶσιν τοῦ Θεοῦ ἔχει καὶ ἀληθῆ γνῶσιν ἑαυτοῦ. Ἐν παραδείγματι, ἐὰν ὁ Θεὸς πιστεύηται ὅν ἡ μόνη καὶ ἀληθὴς ὑπόστασις, ὡς ὁ Βράμα, οὐδὲν ἔστιν ὁ κόσμος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ εἶνε ὑπάρξεις συμβαματικαί, φαινόμενα ἄνευ πραγματικότητος, τότε τελικῶς τοῦ βίου σκοπὸς ἔσται ἡ ἀκίνητος καὶ μονήρης θεωρία τοῦ Βράμα; ἡ μηδένωσις τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἀτόμου, ἡ Νισβάνα. Ἐὰν δὲ κάλιν, ὡς ἐν Περσίᾳ, εἶνε τὸ ἀγαθοεργὸν φῶς, τὸ ὄρατον ἕμα καὶ ἀόρατον, ὀπερ πάρεστιν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ζωογονεῖ πάντα, τότε ἡ θρησκεία ἔσται ἡ εἰκὼν τοῦ φωτός, ὁ δὲ ἄνθρωπος θὰ ἀπονέμη τιμὴν εἰς τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν ζωὴν, καὶ ὡς πρὸς αὐτὸν τὸ ἀγαθὸν θὰ συνίσταται εἰς τὴν πρακτικὴν ἐνέργειαν καὶ εἰς τὴν φύσιν, ἐφ' ᾧ θὰ προσπαθῆ νὰ καθίστῃ γόνιμον καὶ

εὐδαιμόνια τὴν ζωὴν, θὰ καλλιεργῆ τὸ ἔδαφος κλπ.

Ἐδείχθη λοιπὸν ὅτι ἡ κυριότητα τοῦ Θεοῦ εἶνε ἀνεξάρτητος τοῦ ἀτόμου, συνάμα δὲ ὅτι τὸ ἀληθὲς ἢ σφαλερὸν τῆς ἐννοίας ταύτης ἔχει ὑψίστην καὶ ἀνυπολόγιστον σημασίαν πρὸς τοὺς λαούς, διότι ἐκ ταύτης ἐξαρτᾶται ἡ ἐλευθερία, ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ εὐδαιμονία των. Κενολογοῦσιν ἄρα οἱ ἰσχυρίζομενοι ὅτι ἡ θρησκευτικὴ ἀλήθεια ἀποκαλύπτεται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἀτόμου, ἐν ἣ τούτο μόνον καὶ ὁ Θεὸς τίθεται ἐλευθέρως εἰς ἀναφορὰν, καὶ ὅτι τούτο ἀποτελεῖ τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως. Διότι ἐν τῇ συνειδήσει μελετῶνται καὶ εὐρίσκονται πάντα καὶ αὐτὴ ἡ πλάνη καὶ τὸ ἔγκλημα, ἐπομένως ἐὰν τὸ περιεχόμενον εἶνε ἀληθὲς καὶ νόμιμον τοιαύτη ἔσται καὶ ἡ συνείδησις, ἐὰν δὲ ψευδὲς καὶ αὐτὴ ψευδής. Ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως εἶναι ἡ ἐλευθερία ἐν τῇ ἀληθείᾳ καὶ τὸ ἴσχυρον δὲν εἶνε ἐλευθέρου εἰμὴ τιθέμενον ἐν τῇ ἀληθείᾳ, ἐνούμενον μετ' αὐτῆς καὶ ζῶν, ἐφ' ὅσον δύνανται, ζωὴν θεῖαν, ὅ, ε. ἀκαρπούμενον τὴν ἀτομικότητά του. Ἀλλὰ τούτο ἀκριβῶς εἶνε τὸ θρησκευτικὸν πνεῦμα, ἵνα ἔσται τὸ πνεῦμα τῆς κοινότητος ἢ ὡς κοινότητος τῶν πιστῶν, ἡ Ἐκκλησία. Ἡ Ἐκκλησία εἶνε αὐτὸ τὸ ἐθνικὸν πνεῦμα, καθ' ὅσον ἐν αὐτῷ ζῆ καὶ φανεροῦται ἡ ἀπόλυτος ἀλήθεια. Θρησκεία λοιπὸν καὶ Ἐκκλησία εἶνε ἀναπόσπαστα καὶ ὅμως τομωδῶς ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ θρησκεία δύνανται νὰ ὑπάρχων ἄνευ τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι δῆλα δὴ δύναται κατ' αὐτοὺς νὰ ὑπάρχωι θρησκεία ὑποκειμενικῆ, ἀτομικῆ. Τὸ σφαλερὸν τῆς γνώμης ταύτης ἀποδείξομεν ἐτι μᾶλλον ἐν τοῖς ἐπομένοις.

(Ἀκολουθεῖ)

Παύλος Γρατιδιότος.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

Ὁδὸ μικρὸς σύνδεσμος τῆς πρὸς τὸν θεὸν ἀγάπης ἢ εὐχῆ, συνήθειαν ἡμῶν ἐμποιοῦσα τῆς πρὸς αὐτὸν ὁμιλίας, καὶ εἰς φιλοσοφίαν ἔργουσα. Εἰ γὰρ ἀνθρώπων τις συγγινόμενος θανυμαστῷ παλλὰ καρποῦται ἐκ τῆς συνουσίας, πολλῶ μᾶλλον ὁ θεὸς διημερῶς ὁμιλῶν. Ἀλλ' οὐκ ἴσμεν τῆς εὐχῆς τὸ κέδος, ὡς χρῆ, ἐπειδὴ μὴδὲ προσέχομεν αὐτῇ μετ' ἀκριβείας, μὴδὲ χρώμεθα κατὰ τοὺς τοῦ Θεοῦ νόμους. Ἀλλ' ἀνθρώποις μὲν μέλλοντας διαλέγεσθαι τίσι τῶν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ σχήμα, καὶ βέδισμα, καὶ στολὴν καὶ πάντα ἑνὸς μί- σαυτες εἰς τὸ δέον, οὕτω διαλεγόμεθα· θεῷ δὲ προσιδόντες χασμῶμεθα, κνώμεθα, περιστρεφόμεθα, ἔφ-

θνυμοῦμεν τῶν γονάτων χαμαὶ κειμένων ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς πλαυόμεθα. Εἰ δὲ μετὰ τῆς προσηκούσης εὐλαβείας, καὶ ὡς θεῷ διαλέγεσθαι μέλλοιτες οὕτω προφηε- μεν, τότε ἂν ἐγνωμεν, καὶ πρὸ τοῦ λαβεῖν ἄ- περ ἤτοῦμεν, ἠλίκον κέδος καρπούμεθα. Ἄν- θρωπος γὰρ θεῷ παιδευθεὶς διαλέγεσθαι, ὡς εἰκὸς τὸν τῷ θεῷ διαλεγόμενον, ἔγγελος ἔσται λοιπὸν οὕτως ἀπολύεται τῶν δεσμῶν τοῦ σώ- ματος ἢ ψυχῆ· οὕτω μετὰ στίος γίνεται αὐτῷ ὁ λογισμὸς· οὕτω μετακίβηται πρὸς τὸν οὐρα- νόν· οὕτως ὑπερορᾷ τῶν βιωτικῶν οὕτω παρ' αὐτὸν ἴσταιται τὸν θρόνον τὸν βασιλικόν, κἂν πένης ἢ, κἂν οἰκέτης, κἂν ἰδιώτης, κἂν ἀμα- θής. Οὐ γὰρ γλώττης ξητεῖ καὶ ἄ- λος ὁ θεὸς οὐδὲ ῥημά τῶν συνθη- κῆν, ἀλλὰ ἡ ψυχῆς ὄραν· κἂν ἐκείνη φθιγγῆται τὰ αὐτῷ δοκοῦντα, τὸ πᾶν ἀνύσας ἔπεισιν. Ὁρᾷς πόση εὐκολία; Ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἀνθρώπων τὸν προσιδόντα τιμὴ καὶ ἔη- τορικὸν εἶναι χρῆ, καὶ κολακῆς- σαι τοὺς περιτὸν ἔρχοντα πάν- τας λιανόν, καὶ πολλὰ ἔερα ἐπινο- ῆσαι, ὅστε γενέσθαι εὐπαράδε- κτον. Ἐνταῦθα δὲ οὐδενὸς δεῖται, ἀλλὰ γνώμης μόνης νηφούσης, καὶ οὐδὲν τὸ κωλύον εἶναι ἐγγὺς τοῦ Θεοῦ· «θεὸς γὰρ ἐρ- γῶν ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐ θεὸς πόρρωθεν.» (1) Ὄστε τὸ μακρὸν γενέσθαι ἀφ' ἡμῶν γίνεται αὐτὸς γὰρ ἀεὶ πλησίον ἐστί. Καὶ τί λέγα ὅτι ἡγορίας οὐ δεόμεθα; Πολλάκις οὐδὲ φ- νῆς δεόμεθα. Κἂν γὰρ ἐν τῇ καρδίᾳ φθιγγῆ καὶ καλέσης αὐτὸν ὡς χρῆ, ῥαδίως ἐπινεύσει καὶ τότε. Οὕτω καὶ Μουσέως ἤκου- σεν (2), οὕτω καὶ Ἄννης (3). Οὐ παρέστηκα στρατιώτης ἀποσπᾶν, οὐ δορυφόρος τὸν και- ρὸν διακόπτων· οὐκ ἔστιν εἰκὼν, Νῦν οὐ δύ- νατον προσελθεῖν, μετὰ ταῦτα παραγενού· ἀλλ' ὅταν ἔλθῃς ἔστηκεν ἀκούων, κἂν ἐν καιρῷ ἀρίστον, κἂν ἐν καιρῷ δαίπνου, κἂν ἐν αὐτῇ τῇ ἀωρίᾳ, κἂν ἐν ἀγορᾷ, κἂν ἐν ὁδῷ, κἂν ἐν θαλάμῳ, κἂν ἐνδον, ἐν δικαστηρίῳ ἔρχοντι πα- ραστῆς καὶ καλέσης αὐτόν, τὸ κωλύον οὐδὲν ἐπινεῦσαι τῇ αἰτήσει, ἂν, ὡς χρῆ, καλέσης. Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, Ἄεδοικα προσελθεῖν καὶ δε- ηθῆναι· ὁ ἐχθρὸς μου παρεστήκεν· ἀλλὰ καὶ τούτο ἀνήρηται τὸ κώλυμα· ὅτε γὰρ ἐχθρῷ προσέχει, καὶ διακόπτει σου τὴν αἰτήσιν· ἀλλ' αἰεὶ καὶ διημερῶς ἐντυγχάνειν δύνασαι, καὶ δυσ- κολία οὐδεμία πρόσσεται· οὕτε γὰρ χρεῖα τῶν προσαναγόντων θυραρῶν, οἰκονόμων, ἐπιτρό- πων, φυλάκων ἢ φίλων, ἀλλ' ὅταν αὐτὸς δι- εαυτοῦ προσέλθῃς, τότε μάλιστα ἀκούσεται σου

(1) Ἰερεμ. κγ'. 28.
(2) Ἐξοδ. ιδ'. 16.
(3) Α'. Βασ. α'. 13.

ΤΟ ΔΑΚΡΥ

Τὸ Δάκρ' εἶνε εἰς τὰ βέδη τῆς ψυχῆς μας μαργαρίτης· τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου δροσοδόλος σταλακτίτης. Εἶν' ἀδάμας τοῦ ἀκνηνίου στέφους τῶν χριστιανῶν, τοῦ τριχομῶντος βίου καταρρέουσα σταγὼν!

Τὸ Δάκρ' εἶνε μαργαρίτης, ὅταν τούτο πρὸ Παρθένου ὄρφνης δειλῆς προχέη, ἢ τοῦ πεφυλακισμένου! Δροσοδόλος σταλακτίτης, ὅταν, ἐκ τῆς Μετανοίας ἐκπηγάξον, εἰς ἐλπίδας Σε προάγῃ οὐρνίας!

Τὸ Δάκρ' εἶνε τοῦ Θεοῦ μας δῶρον, ὅπερ διακρίνει τὴν θεότευκτόν μας φύσιν ἀπὸ τ' ἀτυχ' αὐτὰ κτήνη. Ἴδε, τὸ ζωῶδες ὄμμα λάμπ' ἢ εἶνε ἀμυρόν, πλὴν οὐδὲ εἰς τὴν ὑστάτην ὥραν χέη δάκρ' ὕγρον!

Ἐν Σπέτσαις 1891.

Ι. Γ. Γιαννοῦκος.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ

ΚΟΣ Γ'ΑΒΡΙΗΛ

Ἐξ ἀσφαλῶν πληροφοριῶν, ληφθεισῶν ἐκ Τραπεζοῦντος, τὰ ἀληθῆ μαθόντες, δυνάμεθα νὰ δηλώσωμεν, ὅτι ὁ σ. Μητροπολίτης Τρα- πεζοῦντος κ. Γ'αβριήλ οὐδὲ ὅπως ἐνέχεται εἰς τὰς κατ' αὐτοῦ ἐπιφορηθείσας μορφάς, ὅτι ὑ- ποστηρίζει ἐκεῖ ἐμμέσως τὰ δυτικὰ παρθενα- γωγία τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἔλλους, εἰσαγαγῶν εἰς τι τούτων τὴν ἀνεψιὰν του. Πᾶς γνώσιος Ἑλληὴν δέον στεροῶς ἔχεσθαι τῶν πατρίων, ἀποφενύειν καὶ τὸ ἐλάχιστον, ὅπερ ἠδύνατο νὰ σκανδαλίση τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ μὴ παρέχειν ἑαυτὸν ὡς ἐκ τῆς κοινωνικῆς θύσεως, ἣν κατέχει, κακὸν παράδειγμα τοῖς ἀπλουστέρ- ροις.

Ο ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

ΚΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΗΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Μετ' ἡμέρας χαρᾶς ἀγγέλλομεν ὅτι ὁ ὑφη- γητής τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου κ. Προκό- πιος Οἰκονομίδης, ἀρχμ., καθηγητής τῶν Βασιλοπαίδων, διαφρίσθη τακτικῶς καθη- γητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐν τῷ μαθηματι- κῆς ἱστορίας τῶν δογμάτων, ὅπερ ἀπὸ δεκαε- τίας ὡς ὑφηγητής ἐδίδασκε. Συγκαίρομεν ἐγ- καρδίως τῷ διακρῖναι κληρικῶ καὶ φιλοφ- μῶν ἐπὶ τῇ δικαίᾳ ταύτῃ προαγωγῇ του.

τότε, ὅταν μηδενὸς δεηθῆς. Οὐχ οὕτως οὖν αὐτὸν δυσωποῦμεν δι' ἐτέρων ἀξιοῦντες, ὡς δι' ἡμῶν αὐτῶν. Ἐπειδὴ γὰρ τῆς ἡμετέρας ἐρᾶς φιλίας καὶ πάντα ποιεῖ, ὥστε ἡμᾶς αὐτῷ θαρρεῖν, ὅταν ἴδῃ δι' ἑαυτῶν τούτο ποιούν- τας, τότε μάλιστα ἐπινεύει.

Μελετήσωμεν τοίνυν καὶ ἡμεῖς ἐντυγχάνειν Θεῷ· μάθωμεν πῶς δεῖ ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἐντυχίαν. Οὐκ εἰς μουσίον ἀκίεναί δεῖ, οὐδὲ χρήματα ἀναλίσκεν, οὐδὲ παιδαγωγῶν μισθοῦ- σθαι καὶ ῥήτορας καὶ σοφιστάς, οὐδὲ χρόνον πολὺν δαπανᾶν, ὥστε μαθεῖν τὴν διηγορίαν ταύτην· ἀλλ' ἀρκεῖ θελήσει μόνον καὶ τὰ τῆς τέχνης ἀπήρηται. Καὶ οὐχ ὑπὲρ σεαυτοῦ δυ- νήσῃ μόνον ἐν τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ λέγειν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἐτέρων πολλῶν. Καὶ τίς ὁ τῆς δικανικῆς ταύτης σκοπός; Ὁ τῆς εὐχῆς τρόπος· Τὸ νηφούση διανοῖα, τὸ συντε- τριμμένη ψυχῆ, τὸ μετὰ πηγῶν δακρῶν ἀνὰ τῷ προσιδέειναι, τὸ μη- δὲν αἰτεῖν βιωτικόν, τὸ τῶν μελ- λόντων ἐρᾶν, τὸ ὑπὲρ τῶν πνευ- ματικῶν ποιεῖσθαι τὴν ἐντευ- ξίν, τὸ μὴ κατεύχεσθαι τῶν ἐ- χθρῶν, τὸ μηδενὶ μνησικακεῖν, τὸ πάντα ἐκβάλλειν ἀπὸ τῆς ψυ- χῆς τὰ πάθη, τὸ συντριβόντα τὴν καρδίαν οὕτω προσιδέειναι, τὸ συ- νεστᾶσθαι, τὸ πολλῆν τὴν ἐπι- εικεῖαν μελετᾶν καὶ τὴν γλώτ- ταν πρὸς εὐφημίαν τρέπειν, τὸ μηδενὶ τῶν πονηρῶν συνίστα- σθαι πρᾶγματων, τὸ μηδὲν κοι- νὸν ἐχεῖν πρὸς τὸν κοινὸν τῆς οἰκουμένης ἐχθρῶν, λέγω δὴ τὸν διάβολον. Τὸν γὰρ ὑπὲρ ἐτέρων λέγοντα βασιλεῖ, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐκείνου κοινωνοῦ- μενον καὶ οἱ ἐξωθεν νόμοι τιμαροῦσι. Καὶ σὺ τοίνυν, εἰ βούλει καὶ ὑπὲρ σεαυτοῦ καὶ ὑπὲρ ἐτέρων λέγειν, τοῦτο δὲ μάλιστα κα- τέρθωσον, τὸ μηδὲν κοινὸν ἐχεῖν πρὸς τὸν κοινὸν τῆς οἰκουμένης ἐχθρῶν. Οὕτω γὰρ ἔση δίκαιος· καὶ δίκαιος ἂν εἰσακουσθῆται, τοιαύτην ἔχων συνηγορίαν.

Χρυσοστόμου τομ. Ε'. ἔκδοσις Migne, ἐσμ. εἰς τὸν Δ'. ψαλμόν.

Θεόδωρος Κ. Κοντουρᾶς

ΤΟΙΣ ΕΛΛΟΓΙΜΟΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙΣ
ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΑΣΙΟΤΙΚΟΙΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙΣ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΗΜΕΡΑ

Καθῆκον ἑπαραιτήτου ἠγοούμεθα κατὰ τὴν ἐπίσημον καὶ χαρμόδουρον ταύτην ἡμέραν τῆς πρώτης τοῦ νέου ἔτους νὰ εὐχηθῶμεν ὑμῖν ὑγίαν, εὐήμεραν καὶ πᾶν ἀγαθόν, σύνα-
δα δὲ καὶ θερμὰς εὐχαριστίας ὑμῖν νὰ ἀπευθύνωμεν ἐπὶ τῇ σπουδαίᾳ συνεργα-
σίᾳ καὶ ἀρωγῇ, ἣν ἡμῖν τοσοῦτον προφρό-
νως παρέσχετε κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος πρὸς
προαγωγὴν καὶ συντήρησιν τοῦ περιοδικοῦ
τούτου, ὅπερ ὀφείλει οὐκ ὀλίγα εἰς τὴν
ὑπὸ τῶν ἑλλογίμων συνεργατῶν πρόθυμον πα-
ροχήν πρὸς δημοσίευσιν τῶν σπουδαίων ἀντῶν
πνευματικῶν παροϊόντων καὶ εἰς τὴν ἀφιλο-
κερδῆ καὶ εὐσεβῆ τῶν κυρίων ἀνταποκρι-
τῶν διάθεσιν καὶ ἐνέργειαν. Χάριτας ἀμφοτέ-
ροις ὁμολογοῦμεν. Πεποιθήμεν, ὅτι καὶ ἐν τῷ
μέλλοντι θὰ παρίσχητε ἡμῖν τὴν πολύτιμον
ὑμῶν συνεργασίαν καὶ ἀρωγὴν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐκ
τῶν προτέρων εὐγνωμονοῦμεν.

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΑΙ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΤΗΣ
ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1892.

Κατὰ τὸ θον ἄρθρον τοῦ καταστατικοῦ συν-
ήλθε τὴν 12 π. μηνὸς τὸ Συμβούλιον τοῦ
Συλλόγου καὶ ἐξελέξατο τὰς ἐνικαιστίους αὐτοῦ
ἀρχάς. Γνωστὸν τυγχάνει, ὅτι ἰσόβιος ἐπίτι-
μος μὲν Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου εἶνε ἡ Α.
Β. Τ. ὁ Διάδοχος Κωνσταντῆνος, τα-
κτικὸς δὲ ὁ σεβασμ. Μητροπολίτης καὶ Πρό-
εδρος τῆς ἱερᾶς Συνόδου κ. Γεωργίου, τα-
κτικὸς δὲ ὁ γεγραμὸς τῶν ἑλληνι-
κῶν γραμμάτων πρότασις κ. Αλέξ. Ραγ-
καβῆς. Ἐπομένως ἐκλογή Προέδρου καὶ
ἀντιπροέδρου δὲν ἐγένετο, δι' ἃ τὸ Συμβού-
λιον πρόβη εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν λοιπῶν αὐ-
τοῦ ἀρχῶν. Καὶ γενικῶς μὲν γραμματεὺς ἐξε-
λέγη ὁ κ. Π. Καπλανίδης, αἰδικὸς δὲ ὁ κ. Θ.
Κόντης, ταμίας ὁ κ. Γ. Ματθιόπουλος, ὑπο-
ταμίας ὁ κ. Ν. Ἀναστασίου, ἐφορος τῆς βιβλιο-
θήκης ὁ κ. Ν. Δημητριάδης, μέλη τῆς ἐ-
πιτροπείας τοῦ περιοδικοῦ ὁ ἀρχιμανδρῆτης κ.
Γεν. Παναγιωτόπουλος καὶ ὁ κ. Π. Καρολίδης,
διευθυντῆς δὲ τοῦ περιοδικοῦ ὁ κ. Ι. Μεσο-
λωρῆς.

Περὶ τοῦ περισπυδαῖστον συγγράμματος τοῦ
καθηγητοῦ τῆς θεολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πα-
νεπιστημίῳ κ. Ν. Λαμαλά, τῆς Ἐφορησείας
τῆς Καὶ νῆς Διαθήκης, τοῦ ἄρτι ἐκ-
δοθέντος, γράψομεν τὰ δέοντα ἐν τῷ ἐπομένῳ
φύλλῳ.

Οἱ λαβόντες ἀγγελίαν τοῦ λίαν ὠφελίμου
ἔργου τοῦ ἑλλογίμου κ. Παν. Δουληγέρη «τοῦ
ἐλέγχου τῶν ψευδευαγγελικῶν», ὅπερ θερμὰς
συνιστῶμεν. παρακαλοῦνται νὰ ἐπιστρέψωσιν
αὐτὰς ἢ εἰς τὸν συγγραφεὰ ἢ εἰς τὸ γραφεῖον
τῆς «Ἀναπλάσεως».

ΑΔΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Λευκωσίαν κ. Χρ. Δημ. φρ. χρ. 50 ἐλήφθ. — Βερ-
λάδ κ. Ν. Λουλ. φρ. χρ. 10 ἐλήφθ. — Πότα Τουρ-
κουλοῦν κ. Φ. Φιλ. φρ. χρ. 20 ἐλήφθ. — Βαρύσιαν
κ. κ. Ν. Φιτ. καὶ Ν. Ν. Παπ. ἀνά φρ. χρ. 3,30 ἐ-
λήφθ. — Ναύπλιον κ. Βαρθ. Παν. δρ. 10 ἐλήφθ. —
Τρίπολιν κ. Γ. Μακρ. δρ. 10 ἐλήφθ. — Ἀμερικὴν κ.
Ν. Βανδ. δολάρια 2 ἐλήφθ. — Κωνσπολιν κ. κ. ἀδελφ.
Δεπ. φρ. χρ. 4 ἐλήφθ. — Πετροῦπολιν κ. Ι. Τρωισκ. φρ.
χρ. 10 ἐλήφθ. — Κολλήνην παν. Ἄμβρ. Πριν. δραχ.
3,30 ἐλήφθ. — Πειραιᾶ κ. κ. Γεωργ., Ἄντ. Παντολ.,
Δ. Χαλδ., Π. Ζαχαρ., Γ. Καφαμ., Γ. Μακρ., Γρ.
Παπᾶ Γρηγ. ἀνά δραχ. 3,30 ἐλήφθ. — Δεσιάνην κ.
Δ. Καρ. συνδρ. δρ. 13,45 καὶ προσφορ. εἰς ταμ. Ἄπ.
Παύλου δρ. 1,15 ἐλήφθ. — Ἀργαστέλιον κ. Φ. Ι. Σθαρ.
δρ. 10 ἐλήφθ. — Λάρνακα κ. Γρ. Ν. Κυζ. φρ. χρ. 50
ἐλήφθ. — Βενετιαν' παν. Σ. Νικοκάβουρ. φρ. χρ. 110
ἐλήφθ. — Φάρσαλα κ. Δ. Π. Ἄλ. δρ. 10 ἐλήφθ. —
Κυθήρα Πανιερ. ἀγ. Κυθήρων δρ. 10 ἐλήφθ. — Βυ-
τινήν κ. Π. Παπᾶ-Ζαφειροτ. δρ. 10 ἐλήφθ. — Αἰδ.
Γεωρ. Γεωργιτ. δρ. 7 ἐλήφθ. — Ἀρδίον κ. Σ. Γ. Ἀ-
γραφ. δρ. 10 ἐλήφθ. — Μηλέας κ. Ι. Α. Φουστρ. δρ.
10 ἐλήφθ. — Σπέτσας κ. Ι. Γιανν. δρ. 10 ἐλήφθ. —
Δομοκόν κ. Ν. Βακελλαρ. δρ. 10 ἐλήφθ. — Ἀνδρι-
τσιαναν' κ. Μ. Κυριλλ. δρ. 10 ἐλήφθ. — Αἰκατεριν.
Βακαλοπ. δρ. 10 ἐλήφθ. — Ληξούριον κ. Π. Χωραφ.
δρ. 20 ἐλήφθ. — Ἐρχ. κ. Γερ. Σκαφιδ. δρ. 10 ἐλήφθ. —
Γοῦνι παν. Θ. Στεργιογλ. φρ. χρ. 10 ἐλήφθ. — Κρο-
νιδιον κ. Δ. Τσαμ. δρχ. 30 ἐλήφθ. — Ἅγιον ὄρος
παν. Χρ. Λαυρ. φρ. χρ. 50 ἐλήφθ. — Μέγα Σπήλαιον
Ιερολ. Ν. Πλιατσ. δρ. 10 ἐλήφθ. — Αἰγίον κ. Π. Ἀ-
νζγνωστ. δρ. 90 ἐλήφθ. — Κάιρον κ. Κ. Ξεν. φρ. χρ.
53,40 ἐλήφθ. — Γαργαλιάνους κ. Β. Ἀθραμ. δρ. 10
ἐλήφθ. — Λάστα κ. Ν. Λασκαρ. δρ. 5 ἐλήφθ. « ἱερὸς
Νομφαγωγός » ἐστὸ λη. — Σμύρνην κ. Ι. Κατρῶν φρ.
χρ. 170 ἐλήφθ. — Τήνον κ. Ν. Δαυθ. δρ. 5 ἐλήφθ.
— Λόντζι κ. Ἐμ. Ματλ. ρ. χ. 12 καὶ 45 κ. ἐλήφθ.
Εὐχαριστίαι πρὸς ἅπαντας τοὺς πληρώσαντας.

Τύποις Ἀ. Κολλαράκη καὶ Ν. Τριανταφύλλον
— Κάτωθεν τοῦ Δημαρχείου —